

SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG
ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZTOSA HIVATAL

2019

Éves jelentés – Összefoglaló

Az Esélyegyenlőségi Biztosi Hivatal 2019 – es éves jelentésének összefoglalója

SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG
ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZTOSA HIVATAL

Éves jelentés 2019

Összefoglaló

Ljubljana, 2020. április

Miha Lobnik, esélyegyenlőségi biztos

Az esélyegyenlőségi biztos előszava

A 2019-es éves jelentést még akkor kezdtük el összeállítani, mielőtt elért bennünket a koronavírus járvány és drasztikusan megváltoztatta az életünket. Ezért ez a jelentés arról a világról szól, ami még ezelőtt volt, és amelyben az Esélyegyenlőségi Hivatalnál az esélyegyenlőség, egyenjogúság és az egyenlő bánásmód kérdéseivel foglalkoztunk.

A jelentésben részletesen be van mutatva, hogy az egyes elkülönülő esetekben hogyan kutattunk és bíráltunk, hogy megállapítsuk, törvényileg tiltott diszkriminációról van-e szó. Emellett bemutatja a működésünk tágabb, társadalmi, rendszerszemléletű megközelítését is. Az olvasónak többféle módon megmutatja, hogy milyen kihívásokkal találkoztunk a diszkrimináció elleni védelem területén Szlovéniában 2019-ben és milyen megoldásokat javasoltunk velük kapcsolatban.

A diszkrimináció elleni védelem független szervének működésének harmadik évében a beérkezett panaszok száma megduplázódott, és ezáltal a kutatásaink száma, valamint a velük kapcsolatos rendszerszemléletű megoldások száma ajánlások, speciális intézkedésekkel kapcsolatos ajánlások és speciális jelentések formájában.

A 2019-es költségvetés módosítással a fejlődésbe fektettünk bele és stabilizáltuk a munkakörülményeket. De sajnos a 2019-es év utolsó negyedében sem tudtunk előre haladni a Pénzügyminisztérium szükségtelen pénzügyi korlátozásai nélkül, amely beavatkozott a már elfogadott költségvetésbe és korlátozta a jóváhagyott források használatát. Az önálló állami szerv 2019-es munkájának ilyen megakadályozása miatt nem tudtuk elvégezni a már régóta tervezett országos közvélemény-kutatást a hátrányos megkülönböztetés elterjedtségéről. A Pénzügyminisztérium működése gyakorlatban ellenkezik az Európai Bizottság 2018-as ajánlásaival az egyenlőséget biztosító szervek színvonaláról és az Európa Tanács javaslataival a rasszizmus és az intolerancia elleni nemzeti szintű küzdelemmel kapcsolatban.

Munkatársainkkal, akik minden nap találkoznak az emberek problémáival, szembesülünk a ténnyel, hogy az embereknek mennyire szükségük van segítségre és támogatásra, amikor elhanyagoltnak és kirekesztettnek érzik magukat. Ez a jelentés az eddigi legrészletesebb és legmélyebbre nyúló betekintést nyújtja a diszkriminációval kapcsolatban. Teljes egészében bemutatja ennek az intézménynek a hozzájárulását az igazságosabb és egységesebb társadalomért.

2019 a növekedés és a fejlődés éve volt, ugyanakkor a veszteségek éve is. Hálával emlékezünk meg Zdenka Jagarinec-ről az összes pozitív energiáért, amit megosztott velünk, aki a 2019-es év végén sajnos örökre elhagyott minket.

A világ és a társadalom az ideai krízis miatt már nem lesznek olyanok, mint voltak, viszont a Hivatal ebben az új valóságban is folytatni fogja a hátrányos megkülönböztetés egyéni eseteinek feldolgozását, valamint a rendszerszemléletű javaslattételt az egyenjogúság előmozdításával kapcsolatban.

Miha Lobnik
ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZTOS

Ljubljana, 2020. április

A jelentés fejezeteinek tartalmi áttekintése

Az éves jelentés négy tartalmi részből épül fel, amelyek 18 fejezetre vannak osztva. Az első rész alapvető információkat tartalmaz az Esélyegyenlőségi Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) működéséről az elmúlt évben, a második rész bemutatja az egyes elkülönülő esetekkel foglalkozó munkát, a harmadik pedig a rendszerszemléletű munka kereteiben történő aktivitásokat, valamint a társadalmi szintű hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről szól. Az utolsó részben két melléklet található; az Európai Bizottság beszámolója a rasszizmus és intolerancia elleni küzdelemről, valamint az ENSZ Szlovéniára vonatkozó, 2019-es egyetemes időszaki felülvizsgálatából beérkezett ajánlások áttekintése.

Az első rész **első fejezetében** a jelentés meghatározza a Hivatal létesítésének jogalapjait, időrendi áttekintést nyújt a létrehozásáról és betekintést nyújt a működésébe az elmúlt év alatt. Ennek a résznek összefüggésében a **második fejezetben** egy táblázatos áttekintés található a törvény által meghatározott feladatok és tevékenységek végrehajtásáról a Hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről szóló törvény (ZVarD) 21. cikkével összhangban, amelyeket a Hivatal hajtott végre a 2019-es évben.

A jelentés második része a tanácsadás, a tájékoztatás és a segítségnyújtás hatáskörének gyakorlását mutatja be, valamint a hátrányos megkülönböztetés megállapítására irányuló eljárások tartalmát. Ezeket a tartalmak a **harmadiktól a hetedik fejezetig** találhatóak és a szerv egyéni esetek szintjén történő munkáját mutatják be.

A **harmadik fejezet** általános áttekintést nyújt a Hivatal egyéni esetekkel foglalkozó munkájáról és többek között tartalmaz egy egységes statisztikai jelentést a szerv tanácsadói és segítségnyújtási hatásköreinek gyakorlása során végzett munkájáról, valamint a hátrányos megkülönböztetés kezelésének és megállapításának eljárásáról.

A **negyedik fejezetben** részletesebben bemutatjuk a Hivatal munkáját a hátrányos megkülönböztetés áldozatainak nyújtott tanácsadás, tájékoztatás és segítségnyújtás területén. A fejezetbe bele vannak foglalva a tanácsadási módszerek különböző eredményei, valamint az anonimizált tanácsadási, tájékoztatási és segítségnyújtási esetek gyűjteménye.

Az **ötödik fejezet** leírja a Hivatal munkáját az ügyfelek bíróság előtti felügyelése és jogi képviselése kereteiben.

A **hatodik fejezet** ismerteti a Hivatal munkáját a diszkriminatív rendeletek értékelésének terén, amelyek előfeltételt jelentenek a rendeletek alkotmányosságát és törvényességét megítélő kérelmek benyújtásához.

A **hetedik fejezetben** pedig egy statisztikai és tartalmi bemutató található a Hivatal munkájáról a diszkrimináció megállapításának területén az egyes elkülönülő eseteknél történő közigazgatási eljárások irányításán keresztül. Fel vannak tüntetve a diszkrimináció-megállapítás lépéseinek eredményei, azután pedig a diszkrimináció-megállapítás anonimizált eseteinek gyűjteménye. Ebben a fejezetben le vannak írva azok a cselekedetek, bánásmódok, amelyek nem felelnek meg a hatályban lévő hátrányos megkülönböztetés törvényes definíciójának a ZVarD értelmében és azok az esetek, amelyekbe a Hivatal a törvény szerint nem tud beavatkozni.

A Hivatal a megkülönböztetés előli védelemmel kapcsolatos feladatait és tevékenységeit rendszerszemléletű, azaz társadalmi szinten is végezte, ami részletesebben le van írva a jelentés harmadik részében, a **nyolcadiktól a tizenhetedik fejezetig**.

A **nyolcadik fejezetben** be van mutatva a megkülönböztetés előli védelem és az egyenlőség rendszerszemléletű, társadalmi szintű előmozdításának jogalapja, valamint az elkövetkező fejezetek tartalmának áttekintése.

A **kilencedik fejezetben** található a Hivatal által írásbeli megkeresés alapján beszerzett adatok és információk bemutatása és elemzése, amelyeket az országban történő hátrányos megkülönböztetés helyzetének felmérése céljából szerzett meg a következő állami szervektől: a felügyelőség, az ombudsman, a rendőrség, a Legfőbb Ügyészség és a bíróságok.

A **tizedik fejezetben** be vannak mutatva azok az ajánlások, amelyeket a Hivatal adott ki 2019-ben és az egyik legfőbb eszközét képezik a hátrányos megkülönböztetés társadalmi szinten történő elhárítás vagy megelőzés terén. Az ajánlások a jogalkotóknak, állami szervezeteknek, helyi önkormányzatoknak és más intézményeknek vannak szánva.

A **tizenegyedik fejezet** részletesen bemutatja a speciális intézkedések eljárását, hisz a Hivatal a ZVarD 21. cikke alapján jogában áll javasolni olyan speciális intézkedések elfogadását, amelyek javítják azoknak a személyeknek a helyzetét, akikről meg lett állapítva, hogy kedvezőtlenebb helyzetben vannak valamilyen személyes körülmény miatt. A speciális intézkedésekre irányuló javaslatok címzettjei mindazon állami és magánszektorbeli szerv, amelyre vonatkozik a ZVarD szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalom.

A **tizenkettedik fejezet** célja, hogy ismertesse az összes kutatási és elemzési tevékenységet, amelyeket a Hivatal végzett 2019-ben az adatgyűjtés és az országon belüli diszkrimináció elleni védelem alapvető helyzetének megvizsgálása céljából. Különös hangsúly van fektetve a megfelelő kutatások és adatok hiányára, ami jelentős hatással van a társadalmi szintű megkülönböztetés előli védelmi intézkedésekre való felkészülés minőségére és ezeknek az intézkedések hatékonyságának felülvizsgálatára.

A **tizenharmadik fejezet** a különböző állami szektorban lévő szervezetekkel történő együttműködés formáinak áttekintése. Az államigazgatás szintjén történő együttműködés elnyomó része összefüggésben áll a Hivatal munkájának és hatáskörének bemutatásával a Hivatal 2018-as munkájáról szóló éves jelentés ismertetésével.

A **tizennegyedik fejezet** leírja a Hivatal tevékenységeit a civil társadalom területén, hisz többek között a ZVarD 15. cikke is kötelezi, hogy részt vegyen a ZVarD céljainak elérésére vonatkozó megoldások és javaslatok kialakításának folyamatánál, azaz a megkülönböztetés előli védelem és az egyenlő bánásmód biztosításánál. Az együttműködés különböző formáin keresztül a Hivatal közvetetten más, a törvényben előírt feladatokat is végez, mint például a tudatosítás.

A **tizenötödik fejezet** bemutatja a Hivatal együttműködését a gazdasági szektor szereplőivel. A 2019-ben végzett három tereplátogatáson munkaértekezletet is szervezett a helyi gazdaság képviselőivel. Az ezeken a találkozásokon szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a munkáltatóknak világos és tömör információkra van szüksége azzal kapcsolatban, hogy hogyan kell preventíven cselekedni a diszkrimináció elleni védelem biztosítása érdekében. Hogy ezeket az információkat biztosítsa, a Hivatal elvégzett egy kutatást a munkahe-lyeken alkalmazható sokszínűség menedzsmentről és annak helyes kivitelezésének példáiról.

A **tizenhatodik fejezet** ismerteti a Hivatal tudatosságnövelési, oktatási és tájékoztató tevékenységeit, amelyekkel eleget tesz a lakosság tudatosságának növelésére irányuló törvény szerinti köteletségének és feladatának.

A **tizenhetedik fejezet** áttekintést nyújt az összes nemzetközi tevékenységbe, amelyeket a Hivatal 2019-ben végzett. Az Esélyegyenlőségi Hivatal nemzetközi együttműködése a ZvarD 21. cikkének kilencedik bekezdésében van meghatározva, ezen kívül viszont a Hivatal nemzetközi tevékenysége sokkal kiterjedtebb. Ez magába foglalja a különböző multilaterális szervezetekkel történő együttműködést, információcserét, nemzetközi oktatást és a kétoldalú együttműködés különböző formáit. A Hivatal nemzetközi tevékenységei hozzájárulnak a Hivatal munkatársainak tudásának és készségeinek fejlesztéséhez, ami hozzájárul a szerv nagyobb hatékonyságához a törvényes kötelezettségek és feladatok kivitelezésénél, valamint hozzájárul az ország nemzetközi tekintélyéhez is.

A jelentés negyedik része a **tizennyolcadik fejezetet** tartalmazza, ahol két aktuális melléklet van bemutatva, még hozzá az Európai Bizottság Jelentés a rasszizmus és intolerancia elleni harcról fordítása, amely 2019. június 5-én lett kiadva és az ENSZ Egyetemes Időszakos Felülvizsgálatának ajánlásainak (2019. november) áttekintése, valamint a hozzá fűződő Szlovén Köztársaság kormányának 2020. január 30-i válasza.

Tartalomjegyzék

1	A SZERV STÁTUSZA ÉS MŰKÖDÉSE	14
2	A ZVARD 21. CIKK SZERINTI TEVÉKENYSÉGEK ÉS FELADATOK ÁTTEKINTÉSE	18
3	A HIVATAL EGYÉNI ESETEKKEL TÖRTÉNŐ MUNKÁJÁNAK ÁTTEKINTÉSE	22
3.1	KULCSFOGALMAK	24
3.2	A HIVATAL HATÁSKÖREI	26
3.3	A LEZÁRT TANÁCSADÁSOK ÉS DISZKRIMINÁCIÓ KIVIZSGÁLÁSOK STATISZTIKÁJA	27
4	TANÁCSADÁS, TÁJÉKOZTATÁS ÉS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS	32
4.1	A TANÁCSADÁSOK, TÁJÉKOZTATÁSOK ÉS SEGÍTSÉGNYÚJTÁSOK STATISZTIKÁJA	34
4.2	ANONIMIZÁLT ESETEK ÖSSZEFOGLALÓJA A TANÁCSADÁS, TÁJÉKOZTATÁS ÉS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS TERÜLETÉRŐ	35
5	KÉPVISELET A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSOKNÁL	36
6	A RENDELETEK DISZKRIMINATÍV JELLEGÉNEK ÉRTÉKELÉSE	38
7	A DISZKRIMINÁCIÓ MEGÁLLAPÍTÁSA - EGYÉNI ESETEK	42
7.1	HIVATALI KÖTELESSÉGBŐL INDÍTOTT ELJÁRÁSOK	44
7.2	AZ EGYES ELKÜLÖNÜLŐ ESETEKNÉL TÖRTÉNŐ DISZKRIMINÁCIÓ MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK STATISZTIKÁJA	45
7.3	ANONIMIZÁLT ESETEK BEMUTATÁSA A DISZKRIMINÁCIÓ MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK TERÜLETÉRŐL	46
8	DISZKRIMINÁCIÓ ELLENI VÉDELEM TÁRSADALMI SZINTEN	48
9	DISZKRIMINÁCIÓ VIZSGÁLATOK ADATAI – MÁS ÁLLAMI SZERVEK	52

10	A HIVATAL AJÁNLÁSAI	56
11	SPECIÁLIS ÉS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD ELŐMOZDÍTÁSÁHOZ ÉS A DISZKRIMINÁCIÓ ELHÁRÍTÁSÁHOZ	60
11.1	A HIVATAL AJÁNLÁSAI A SPECIÁLIS INTÉZKEDÉSEK ELFOGADÁSÁHOZ	62
11.2	A SPECIÁLIS ÉS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK KIVITELEZÉSÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA A MINISZTERIUMOKBAN ÉS A KORMÁNYZATI SZOLGÁLATOKBAN	63
11.3	A MINISZTERIUMOK ÉS A KORMÁNYZATI SZOLGÁLATOK POLITIKAI ÉS NORMATÍV INTÉZKEDÉSEKRE ADOTT VÁLASZAINAK ELEMZÉSE	64
11.4	A MINISZTERIUMOK ÉS A KORMÁNYZATI SZOLGÁLATOK SPECIÁLIS INTÉZKEDÉSEKRE ADOTT VÁLASZAINAK ELEMZÉSE	66
11.5	A MINISZTERIUMOK ÉS A KORMÁNYZATI SZOLGÁLATOK EZEN SZERVEZETEK ALKALMAZOTTJÁIRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEKRE ADOTT VÁLASZAINAK ELEMZÉSE	67
12	A HIVATAL KUTATÁSI ÉS ELEMZÉSI TEVÉKENYSÉGE	68
12.1	KUTATÁSOK	70
12.2	TANULMÁNYOK	71
12.3	ELEMZÉSEK	72
12.4	VIZSGÁLATOK	73
13	A HIVATAL EGYÜTTMŰKÖDÉSE ORSZÁGOS SZINTEN	74
14	A HIVATAL EGYÜTTMŰKÖDÉSE A CIVIL TÁRSADALOMMAL	78
14.1	STRUKTURÁLT PÁRBESZÉD A NEM KORMÁNYZATI SZERVEKKEL	80
14.2	KONZULTATÍV TALÁLKOZÁSOK ÉS MUNKAÉRTEKEZLETEK A CIVIL TÁRSADALOM SZERVEZETEINEK KÉPVISELŐIVEL	82
15	A HIVATAL EGYÜTTMŰKÖDÉSE A GAZDASÁGI SEKTORRAL	84

16	TUDATOSSÁGNÖVELÉS, OKTATÁS ÉS TÁJÉKOZTATÁS	86
17	A HIVATAL NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSE	90
18	MELLÉKLETEK	96
18.1	AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG JELENTÉSE A RASSZIZMUS ÉS AZ INTOLERANCIA ELLENI HARCRÓL SZLOVÉNIÁBAN (A MEGFIGYELÉS ÖTÖDIK FÁZISA) – ÖSSZEFOGLALÓ	97
18.2	AZ ENSZ EGYETEMES IDŐSZAKOS FELÜLVIZSGÁLATA ÉS A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYÁNAK HATÁROZATA A 157 AJÁNLÁSRÓL, AMELYEKET SZLOVÉNIA KAPOTT AZ EGYETEMES IDŐSZAKOS FELÜLVIZSGÁLAT AZ EMBERI JOGOK HELYZETÉRŐL INTERAKTÍV PÁRBESZÉD KERETEIN BELÜL, 2019. NOVEMBER 12-ÉN, GENFBEN - ÖSSZEFOGLALÓ	98

1 A SZERV STÁTUSZA ÉS MŰKÖDÉSE

Az Esélyegyenlőségi Hivatal (Hivatal) egy önálló állami szerv, amely azzal a céllal lett alapítva, hogy biztosítsa a hátrányos megkülönböztetés elleni védelem alkotmányos jogának gyakorlását. A Szlovén Köztársaság ezzel a szervvel biztosítja az Európai Unió (EU) Alapjogi Chartájának és az európai irányelvek megfelelő gyakorlását a megkülönböztetés elleni védelem területén.

A Hivatal alapítása előtt a megkülönböztetés elleni védelmet Szlovéniában az Egyenlő bánásmód elvének megvalósításáról szóló törvény (ZUNEO) biztosította, viszont a törvény nem tett eleget az európai egyenlőség irányelveinek, ezért az ország ellen eljárás lett indítva az EU jogszabályinak megsértésének felülvizsgálata céljából.

A Hivatal alapításának jogalapja a Hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről szóló törvény (ZVarD), amely 2016. május 24. óta érvényes és részletesen meghatározza a szerv hatásköreit és feladatait.

A Hivatal vezetőjét (az esélyegyenlőségi biztost) az Országgyűlés választja a Szlovén köztársasági elnök ajánlása alapján. A biztos mandátuma öt évig tart. Az önálló állami szerv első vezetője Miha Lobnik lett, 2016. október 26-án.

A Hivatal működése 2019-ben

A Hivatal először, 2017 októberéig, a Munkaügyi, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium (MDDSZ) termeiben működött és 250 ezer euró költségvetési forrás állt rendelkezésére.

2018 májusában az MDDSZ felhagyott az újonnan létrehozott szervnek nyújtott adminisztratív és technikai támogatás biztosításával, ezért a Hivatal létrehozott egy saját titkárságot, központi irodát, biztosította magának a költségvetés, pénzügyek és személyi ügyek önálló végrehajtását és átvált az önálló információs működésre. Annak ellenére, hogy 2018-ban a működéshez és a törvényileg előírt feladatok elvégzésére 1,1 millió euróra lett volna szüksége, a szervnek abban az évben mindössze 500 ezer euró lett kiosztva.

A kormány a ZVarD által meghatározott minimális feladatkör teljesítéséhez szükséges pénzeszközöket 2019-ben biztosította, amikor követte az Európai Bizottság ajánlásait az esélyegyenlőségi szervek színvonalával kapcsolatban. A kormány a költségvetés módosítással a Hivatalnak kiosztotta a szükséges 1,1 millió eurót, de az év végén korlátozta jogosultságát a pénzeszközök felhasználásához, ezért a Hivatal nem tudta kivitelezni némely 2019-re tervezett tevékenységeit. Ez egy elfogadhatatlan beavatkozás volt az önálló állami szerv független működésébe.

2019-ben a Hivatal véglegesen kialakította a megfelelő munkaszervezéssel foglalkozó osztályokat és kibővítette személyzetét (20 alkalmazott). A számítógépes és irodai berendezést felújították, az informatikai műveleteket és karbantartást önállóan végezték.

A szerv minden feladatát elvégezte az adminisztratív műveletek, dokumentációs anyagok kezelése és egyéb általános feladatok terén. Szabályozva lett a munkavédelem, a munkahelyi egészségfejlesztés, a kockázati regiszter, az integritási intézkedési terv és az összeférhetetlenség elkerülésének terve. Megfelelően lett gondoskodva a szerv működésének minden egyéb jogi kötelezettségének betartásáról.

Működésének harmadik évében a Hivatal kétszer annyi feljelentést kapott a hátrányos megkülönböztetésről, mint tavaly. Éppen így megkészszerelte az ajánlások, speciális intézkedésekre vonatkozó javaslatok és speciális jelentések számát. A Hivatal teljesíti az összes törvényileg meghatározott feladatát, viszont néhányat a források és a személyzet hiánya miatt csak nagyon korlátozott mértékben tud teljesíteni.

Az Európa Tanács emberi jogi szerve, a Rasszizmus és Intolerancia elleni Európai Bizottság (ECRI) fennállásának 25. évfordulója alkalmából megtartott ünnepélyen Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos Párizsban találkozott Dunja Mijatovićcsal, az Európa Tanács emberi jogi biztosával, akinek bemutatta az esélyegyenlőségi biztos intézményének szlovéniai fejlődését és a 2018-as rendes éves jelentést.

2 A ZVARD 21. CIKK SZERINTI TEVÉKENYSÉGEK ÉS FELADATOK ÁTTEKINTÉSE

Az Esélyegyenlőségi Hivatal feladatai részletesen meg vannak határozva a ZVarD 21. cikkében. Munkája közben elvégzi mind a három kulcsfontosságú feladatot, amelyeket az Európai Bizottság és az Európai Tanács ajánlásai alapján az európai esélyegyenlőségi szervezeteknek biztosítania kell:

- kutatja és felméri a hátrányos megkülönböztetés állapotát az országban, ajánlásokat és speciális intézkedésekre vonatkozó javaslatokat ad, felhívja a nyilvánosság figyelmét a diszkrimináció előli védelemre és információcserét folytat az Európai Unión belül;
- tájékoztatást, tanácsadást és képviselést nyújt a hátrányos megkülönböztetés áldozatainak;
- rögzíti a feljelentéseket és diszkrimináció kivizsgálást végez.

A ZVarD 21. cikke részletesen leírja a Hivatal feladatait és hatásköreit, ezért az elvégzett munka könnyebb átláthatóság érdekében a 21. cikk minden egyes törvényileg meghatározott kötelessége kapcsán bemutatunk egy rövid magyarázatot a szervezeten belül elvégzett feladatokról az elmúlt évben.

1. A Szlovéniában lévő hátrányos megkülönböztetés állapotának felmérésének keretein belül a Hivatal tavaly 5 egymástól független kutatást, tanulmányozást és elemzést végzett: kutatás a sokszínűség jó kezeléséről és az egyenlőség helyes előmozdításáról a Szlovén kis és nagy vállalatoknál; tanulmány az értelmi és pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek szavazati jogának megfosztásáról; tanulmány az interszexuális személyek helyzetéről az orvosi eljárásoknál; elemzés a gyermekjogok védelméről és hozzáférhetőségéről; elemzés a siketek helyzetéről a felsőoktatásban.
2. 2019-ben elkészített egy 2018-as éves jelentést és elkezdett készíteni két speciális jelentést, amelyek 2020-ban lesznek bemutatva, még hozzá: Speciális jelentés az értelmi és pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek szavazati jogának megfosztásáról és Speciális jelentés az interszexuális személyek helyzetéről az orvosi eljárásoknál.

2019-ben 27 ajánlást adott ki a hátrányos megkülönböztetés megelőzésével és megszüntetésével kapcsolatban a saját kutatásai, rögzített feljelentések, az illetékes intézmények megkeresésével és a nem kormányzati szervezetekkel való együttműködés alapján. Az ajánlások címzettjei legfőképpen a minisztériumok voltak. Az ajánlásokat a Hivatal magánjogi jogalanyoknak is kiadta.

3. A Hivatal 2019-ben 134 diszkriminációval kapcsolatos feljelentéssel foglalkozott és 63-at le is zárt. Diszkriminációt tíz esetben állapított meg, ebből négy 2020-ban lesz statisztikailag reprezentálva, hisz az eljárások még nincsenek teljesen lezárva (a közigazgatási bíróságon közigazgatási jogi vita van folyamatban). A diszkrimináció kivizsgálás közben az adminisztratív eljárás során 36 döntést hozott és négy egyezségre jutott. A Hivatal összesen kilenc ügyet irányított át a felügyelőségeknek és más szervezeteknek, és két ajánlást tett szabálysértési büntetőeljárás bevezetésére az illetékes felügyelőségnek.
4. A Hivatal 2019-ben összesen 902 órát foglalkozott tanácsadással, amelyeknél jogi segítséget 139 személynek nyújtott; ebből 112 telefonos és 140 írásbeli vagy személyes tanácsadás volt.

5. A Hivatal 2019-ben több módon is eleget tett feladatának a közvélemény tudatosításának növelése terén. A diszkriminációval kapcsolatos információk elérhetőek a www.zagovornik.si weboldalon, ahol a tartalmak egyszerűbben is el vannak magyarázva. Speciális szórólapokat adott ki a Szlovéniában élő kisebbségek nyelvén (olasz és magyar nyelven) és vakoknak készült írásban (Braille-írás). A Hivatal aktuális munkája be van mutatva a közösségi hálózatokon és az esélyegyenlőségi biztos médiaszerepléseiben. A Hivatal 2019-ben 20 különböző műhelyt is szervezett, a szerv működését bemutatta a helyi közösségek hivatalos látogatásain és részt vett bizonyos személyes körülménnyel kapcsolatos rendezvényeken.

Ezenkívül 13 oktató és 8 figyelemfelhívó műhelyt is szervezett különböző közönségek számára, 4 tereplátogatást különböző régiókban és 12 eseményt szervezett, vagy társzervezett. A figyelemfelhívó tevékenységeinél a Hivatal aktívan részt vett három nagyobb eseményen, amelyek az életkor személyes körülményével állnak összefüggésben (öregék és gyerekek). A figyelemfelhívás céljával a Hivatal 2019-ben négy konzultációs párbeszédet tartott nem kormányzati szervezetekkel, részt vett 35 szakmai konzultáción, konferencián és más szakmai eseményen, valamint 60 különböző módon működött együtt a civil társaság, gazdaság, szociális partnerek és állami intézmények képviselőivel.

6. 2019-ben a Hivatal vizsgálatokkal követte a diszkrimináció elleni védelem állapotát, amelyekben 74 különböző jogi személy vett részt. Az országban lévő diszkrimináció elleni védelem általános helyzetének megfigyelése területén a Hivatal 2019-ben négy struktúrált párbeszédet is kivitelezett nem kormányzati szervezetekkel.
7. A Hivatal 2019-ben két ajánlást tett a kevésbé kedvező helyzetben lévő, speciális személyes körülménnyel rendelkező személyek helyzetének javítására vonatkozó speciális intézkedések elfogadásával kapcsolatban: Az Esélyegyenlőségi Hivatal kezdeményezése a speciális intézkedések elfogadására, a nemek közötti egyensúly javítása érdekében a vállalatok felügyeleti és irányító testületeiben, valamint Ajánlások a roma közösség tagjainak egészségi állapotát javító egyedi intézkedések elfogadásáról. 2019-ben a Hivatal elemezte a minisztériumoktól és kormányzati szolgálatokból beérkezett válaszokat a végrehajtott speciális intézkedésekről. Az adatok azt mutatják, hogy a minisztériumok viszonylag aktívak az esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések kivitelezésénél, viszont néhány intézkedés nem tesz mindig eleget az esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos speciális intézkedések, ZVarD szerinti lényeges tulajdonságainak.
8. 2019-ben a Hivatal elkezdte képviselni első ügyfelét a bíróság előtt, diszkrimináció miatti eljárásban.
9. Nemzetközi szinten a Hivatal 2019-ben 47 nemzetközi szakmai konzultáción, konferencián és egyéb eseményen vett részt. A Hivatal 17 kölcsönös információcserét is folytatott a diszkriminációról az Európai Unióban és a nemzetközi szervezetekben.
10. 2019-ben a Hivatal 15 diszkriminatív rendeletet vizsgált és hármat le is zárt. Ezek közül az egyikben megállapította, hogy a rendelet diszkriminatív, amit az illetékes minisztérium figyelembe vett és a rendeletet megfelelően megváltoztatta.

3 A HIVATAL EGYÉNI ESETEKKEL TÖRTÉNŐ MUNKÁJÁNAK ÁTTEKINTÉSE

Az alapjogszabály, amely alapján a Hivatal gyakorolja hatáskörét, a Hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről szóló törvény (ZVarD), amely meghatározza a Hivatal személyi és tárgyi illetékességét. A személyi illetékesség arra a kérdésre vonatkozik, hogy ki igényelhet diszkrimináció elleni védelmet. Ez főleg természetes személyekre és csoportokra vonatkozik. Jogi személyek csak akkor igényelhetnek diszkrimináció előli védelmet, ha a hozzá fűződő természetes személyek személyes körülményei miatt vannak kitéve diszkriminációnak (a ZVarD 1. cikkének 3. bekezdése), mint például annak tagjai, alapítói vagy vezetői. A tárgyi illetékesség azokra a területekre vonatkozik, amelyekben Szlovéniában a diszkrimináció meg van tiltva.

A ZVarD meghatározza a Hivatal hatáskörét és a diszkrimináció különböző formáit, amelyekkel kapcsolatban a Hivatal felléphet (6 -12. cikk). A Hivatal a ZVarD mellett még mindig használja az Egyenlő bánásmód biztosításáról szóló törvényt (ZUNEO), méghozzá a 2016. május 24. előtt beérkezett eseteknél, amikor a ZVarD érvénybe lépett. A diszkrimináció kivizsgálás eljárását a Hivatal az Általános közigazgatási eljárásokra vonatkozó törvénnyel (ZUP) összhangban végzi.

3.1 Kulcsfogalmak

Személyes körülmények

A ZVarD az 1. cikkben meghatározza a törvény célját és tartalmát, amely biztosítja a diszkrimináció elleni védelmet, még hozzá specifikus személyes körülmények alapján. A ZVarD elsősorban a Szlovén Köztársaság Alkotmányában és a Büntető Törvénykönyvben (KZ-1) meghatározott személyes körülményeket foglalja össze. Ezek a személyes körülmények a következők: **nem, nemzetiség, faji vagy etnikai származás, nyelv, vallás vagy meggyőződés, fogyatékoság, életkor, szexuális irányultság, nemi identitás vagy nemi önkifejezés, társadalmi helyzet, pénzügyi helyzet, végzettség vagy akármelyik egyéb személyes körülmény.** A Képviselő az egyéb személyes körülmények közé eddig a következőket sorolta: állampolgárság (egy másik EU-tagállam állampolgársága, egy harmadik ország állampolgársága), terhesség, apaság/anyaság, egészségi állapot, születési hely, bőrszín, lakhely.

A diszkrimináció előli védelem a törvény által biztosítva van azoknak a személyeknek is, akik valamely módon (jogilag vagy ténylegesen) kapcsolódnak egy bizonyos személyes körülménnyel rendelkező személyhez, valamint azoknak a személyeknek, akik diszkriminálva vannak abból az okból, hogy egy bizonyos személyes körülményt tulajdonítanak nekik.

A diszkrimináció elleni védelem területei

A ZVarD 2. cikke példákkal felvázolja a társadalmi élet azon területeit, amelyekben az Európai Unió jogával összhangban biztosítva van az egyenlő bánásmód és a diszkrimináció tiltása.

Munka és foglalkoztatás

- a foglalkoztatáshoz, az önfoglalkoztatáshoz és a foglalkozáshoz való hozzáférés feltételei (beleértve a kiválasztási kritériumokat és a foglalkoztatás feltételeit, a tevékenység fajtájától és a foglalkozási hierarchiától függetlenül, beleértve az előléptetést is);
- • hozzáférés a pályaorientáció és tanácsadás, a szakmai és műszaki oktatás, képzés, továbbképzés és átképzés minden formájához és szintjéhez, beleértve a szakmai gyakorlatokat is;
- • foglalkoztatás és munkakörülmények, beleértve a munkaszerződés felmondását és a fizetéseket;

Szakszervezeti tagság

- tagság és részvétel minden olyan munkás vagy munkaadó szervezetben, vagy minden más szervezetben, melynek tagjai egy bizonyos foglalkozást végeznek, beleértve az ilyen szervezetek által nyújtott előnyöket is;

Szociális jogok

- szociális védelem, beleértve a szociális biztonságot;
- szociális előnyök;

Egészségügyi ellátás

- egészségügyi ellátás;

Oktatás

- nevelés és oktatás;

Áruk és szolgáltatások piaca

- Hozzáférs a nyilvánosság számára elérhető árukhoz és szolgáltatásokhoz, beleértve a lakásokat és a lakásellátást.

A 2000/43/EK és a 2000/78/EK irányelvekben felsorolt védelmi területeken kívül a ZVarD diszkrimináció előli védelmet nyújt az élet minden egyéb társadalmi területén, az emberi jogok és alapvető szabadságok biztosításánál, a jogok és kötelességek gyakorlásánál, valamint más jogi viszonylatokban politikai, gazdasági, szociális, kulturális, civil vagy más területen.

A diszkrimináció formái

A ZVarD által meghatározott diszkrimináció formák:

- közvetett diszkrimináció (a ZVarD 6. cikkének második bekezdése),
- közvetlen diszkrimináció (a ZVarD 6. cikkének első bekezdése),
- zaklatás (a ZVarD 8. cikkének első bekezdése),
- szexuális zaklatás (a ZVarD 8. cikkének második bekezdése),
- diszkriminációs utasítások (a ZVarD 9. cikke),
- diszkriminációra való ösztönzés (a ZVarD 10. cikkének első bekezdése),
- nyilvános indoklás a személyek vagy embercsoportok elhanyagolása vagy megvetése mellett. (a ZVarD 10. cikkének második bekezdése),
- viktimizáció (a ZVarD 11. cikke),

A ZVarD meghatározza a diszkrimináció súlyosabb formáit is. A diszkrimináció súlyosabb formáinak meghatározása a ZVarD 39. cikkével összhangban releváns a nem vagyoni kár megtérítésének összegének meghatározásánál a bírósági eljárásoknál. Azoknál a szabálysértéseknél, ahol súlyosabb diszkriminációról van szó, a jogalkotók magasabb bírságokat szabtak meg, amelyeket az illetékes felügyelőségek szabhatnak ki.

A diszkrimináció súlyosabb formái:

- többszörös diszkrimináció (a ZVarD 12. cikke),
- tömeges diszkrimináció (a ZVarD 12. cikke),
- hosszantartó, ismétlődő diszkrimináció (a ZVarD 12. cikke),
- diszkrimináció nehezen helyrehozható következményekkel (a ZVarD 12. cikke),
- gyerekekkel szembeni diszkrimináció (a ZVarD 12. cikke),
- kiszolgáltatott személyek elleni diszkrimináció (a ZVarD 12. cikke),
- rasszista, vallási, nemzetiségi és nemi megkülönböztetésre irányuló felhívások továbbítása és terjesztése, a gyűlöletre és diszkriminációra való buzdítás és késztetés, valamint a diszkrimináció ösztönzése szélesebb nyilvános körökben (a ZVarD 10. cikkének első fejezete).

3.2 A Hivatal hatáskörei

A Hivatal hatáskörei az egyéni esetekkel történő munkája területén a ZVarD 33-44 cikkeiben, valamint a ZVarD 21. cikkében vannak meghatározva. A következő területekre oszthatók:

- független segítségnyújtás diszkriminált személyeknek a diszkrimináció elleni védelemmel kapcsolatos jogaik gyakorlásánál, tanácsadás és más közigazgatási és bírósági eljárásoknál történő jogi segítségnyújtás formájában, amelyek a diszkriminációval kapcsolatosak (a ZVarD 21. cikkének negyedik franciabekezdése).
- a diszkrimináció kivizsgálás eljárása a diszkriminált személy feljelentése alapján (a ZVarD 33. cikke)
- a diszkrimináció kivizsgálás eljárása hivatali kötelesség alapján (a ZVarD 34. cikke),
- a diszkrimináció megállapításához szükséges adatok és dokumentumok benyújtásának kérelmezése (a ZVarD 37. cikke),
- az alkotmányosság és törvényesség felülvizsgálatára irányuló kérelem benyújtása (a ZVarD 38. cikke),
- ügyfelek képviselete bírósági eljárásoknál (a ZVarD 41. cikkének negyedik bekezdése)
- személyek kíséréte bírósági eljárásoknál (a ZVarD 41. cikkének negyedik bekezdése)
- felügyeleti ellenőrzés (a ZVarD 42. cikkének 1. bekezdése),
- ügyek átadása az illetékes felügyelőségnek, ha az eljárásnak a Hivatal előtt nincs értelme (a ZVarD 42. cikkének negyedik bekezdése),
- ügyek átadása az illetékes felügyelőségnek, ha a szabálysértő nem tartja tiszteletben a Hivatal döntéseit (a ZVarD 43. cikke).

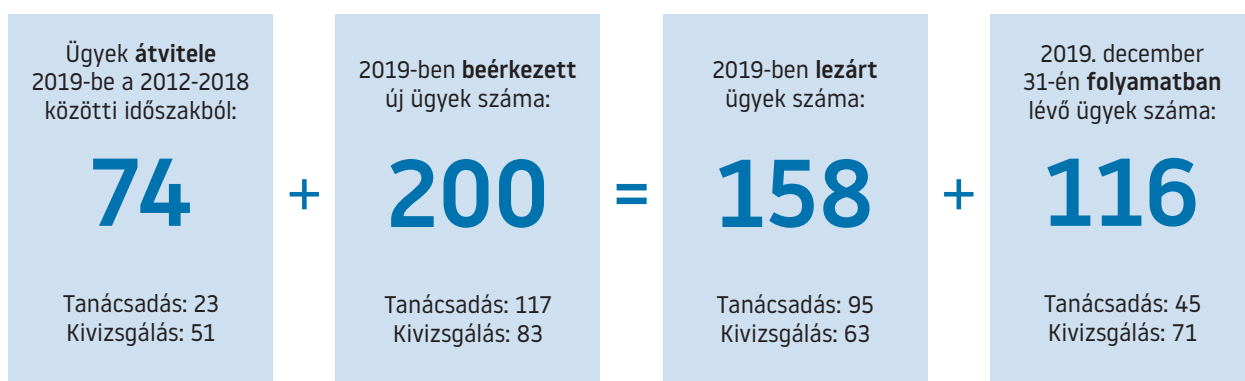
A 2019-es év végéig a Hivatal a következő hatásköreit gyakorolta: független segítségnyújtás diszkriminált személyeknek; diszkrimináció kivizsgálás a diszkriminált személy feljelentése alapján; diszkrimináció kivizsgálás hivatali kötelesség alapján; a diszkrimináció megállapításához szükséges adatok és dokumentumok benyújtásának kérelmezése; ügyfelek képviselete bírósági eljárásoknál; ügyek átadása illetékes felügyelőségeknek és ügyek átadása illetékes felügyelőségeknek a büntetőeljárás megkezdése céljából.

2019-ben 15 rendeletnél vizsgálta a diszkrimináció lehetőségét, viszont még nem nyújtott be kérelmeket az alkotmányosság megállapítására és nem kísért ügyfeleket bírósági eljárásoknál.

A Hivatal 2019-ben a diszkrimináció kivizsgálásra vonatkozó beérkezett kérelmek és a hivatali kötelessége alapján több nyomozati igazgatási eljárást is végrehajtott.

3.3 A lezárt tanácsadások és diszkrimináció kivizsgálások statisztikája

2019-ben 74 ügyet vittünk át az előző évből, ebből 55 ügyet le is zártunk 2019-ben. 2019-ben a Hivatal 200 új ügyet kapott elbírálásra, amelyek közül az év végéig 103 lett lezárva. Tehát 2019-ben összesen 274 üggyel foglalkoztunk. Ezek közül 158 került lezárásra, 2020-ra pedig még 116 nem lezárt ügy lett továbbvéve (ebből 19 ügy a 2012-2018 közötti időszakban lett megkezdve, 97 ügy pedig 2019-ben).

A diszkrimináció állítólagos személyes körülményei a 2019-ben lezárt ügyeknél

A 2019-ben lezárt ügyeknél leggyakrabban előforduló állítólagos személyes körülmény a nem volt (14 százalék). Ezt követi a nemzetiség, a faj és az etnikai származás személyes körülményeinek összege (13 százalék). A fogyatékos állítólagos személyes körülménye 11 százalékban jelent meg, ezt pedig a szexuális irányzat követte (5 százalék), majd az életkor (5 százalék), vallás és meggyőződés (4 százalék), lakhely (3 százalék), társadalmi helyzet (2 százalék), nyelv (2 százalék), egy másik EU tagállam állampolgársága (2 százalék) és egy harmadik országbeli állampolgárság (1 százalék). A Hivatal foglalkozott egy állítólagos nemi identitás miatti diszkriminációs esettel és egy vagyoni helyzet miatti diszkriminációs esettel (1 eset körülbelül 1 százaléknak felel meg).

2019-ben nem lett lezárva egy diszkrimináció kezelésére benyújtott javaslat, tanácsadás iránti kérelem vagy kérdés sem, amelyeknél a diszkrimináció állítólagos alapja a nemi kifejezés vagy a végzettség lett volna.

Az ügyek 16 százalékában egyéb állítólagos személyes körülményről volt szó, mint például az egészségi állapot, a terhesség vagy az anyaság/apaság.

A lezárt esetek 20 százalékánál a személyes körülmény nem volt feltüntetve, vagy nem lehetett megállapítani a magatartás leírásából. A 2018-as évhez képest, amikor az ilyen esetek aránya magasabb volt (53 százalék), a személyes körülmény nélküli esetek aránya jelentősen csökkent. A fentiekből világosan látszik, hogy megnőtt a nyilvánosság tudatossága arról, hogy a személyes körülmény jelentős elemét képezi a diszkrimináció kivizsgálás folyamatának, valamint a Hivatal hatásköreinek gyakorlásának.

Táblázat: A diszkrimináció állítólagos személyes körülményei a 2019-ben lezárt ügyeknél

A diszkrimináció állítólagos személyes körülményei		Tanácsadás, tájékoztatás	Diszkrimináció kivizsgálása	Tanácsadás és kivizsgálás egyben	Sszeg százaléka (%)
1.	nem	6	18	24	14
2.	nemzetiség	5	7	12	7
2.1	faj vagy etnikai származás	5	6	11	6
2.2	nyelv	1	2	3	2
3.	vallás vagy meggyőződés	1	5	6	4
4.	fogyatékoság	10	9	19	11
5.	életkor	2	6	8	5
6.	szexuális irányultság	7	2	9	5
7.	nemi identitás	0	1	1	1
8.	nemi kifejezés	0	0	0	0
9.	társadalmi helyzet	1	3	4	2
10.	vagyoni helyzet	0	1	1	1
11.	végzettség	0	0	0	0
12.1	másik EU tagállam állampolgársága	2	1	3	2
12.2	harmadik országbeli állampolgárság	1	1	2	1
12.3	lakhely	3	2	5	3
	egyéb	16	12	28	16
	nincs személyes körülmény	31	4	35	20

Az élet állítólagos területei, ahol a diszkrimináció történik, a 2019-ben lezárt ügyeknél

2019-ben a legtöbb lezárt eset a foglalkoztatás és a munka területén volt: az esetek 16 százaléka a foglalkoztatásra és a munkakörülmények területére vonatkozott, beleértve a munkaszerződés felmondását és a fizetéseket is; az esetek 13 százaléka a foglalkoztatás, önfoglalkoztatás és foglalkozáshoz való jogosultság feltételeire vonatkozott, beleértve a kiválasztási kritériumokat és a foglalkoztatás feltételeit, a tevékenység típusától függetlenül és a foglalkozási hierarchia minden szintjén, ideértve az előléptetést is; 0,5 százalék (egy eset) vonatkozott a pályaaorientáció és tanácsadás, a szakmai és hivatásos oktatás, képzés, továbbképzés és átképzés területére, beleértve a szakmai gyakorlatot is. Az esetek 20 százaléka vonatkozott az áruk és szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, amelyek mindenki számára elérhetőek, beleértve a lakásokat és a lakásellátást. A nevelés és az oktatás területéről a Hivatal az esetek 10 százalékát zárta le. A szociális védelem területéről, beleértve a szociális biztosítást és az egészségügyi ellátást, a Hivatal az esetek 9 százalékát zárta le. Ezt követi a szociális juttatások területe (3 százalék). A Hivatal nem foglalkozott egy esettel sem a munkáltatói vagy munkás szakszervezetekbe való belépés vagy azokkal való részvétel területéről, ideértve az ilyen szervezetek által nyújtott juttatásokat. Az esetek 28 százaléka vonatkozott más területekre, amelyek a törvényben nincsenek feltüntetve. Ezek között vannak a bíróságok működése, az állami szervek igazgatási működése, a közbeszerzési pályázatok feltételei és a médiák területe.

Táblázat: Állítólagos életterületek a 2019-ben lezárt ügyeknél

A diszkrimináció állítólagos területe	Tanácsadás, tájékoztatás	Diszkrimináció kivizsgálása	Tanácsadás és kivizsgálás egyben	Szeg százalék (%)
1. Foglalkoztatás, önfoglalkoztatás és foglalkozásra való jogosultság, beleértve a kiválasztási kritériumokat és a foglalkoztatás feltételeit, a tevékenység típusától függetlenül és a foglalkozási hierarchia minden szintjén, ideértve az előléptetést is.	7	11	18	13
2. Pályaaorientáció és tanácsadás, a szakmai és hivatásos oktatás, képzés, továbbképzés és átképzésre való jogosultság, beleértve a szakmai gyakorlatot is.	0	1	1	0,5
3. Foglalkoztatási feltételek és munkakörülmények, beleértve a munkaszerződés felmondását és a fizetéseket is.	18	5	23	16

A diszkrimináció állítólagos területe		Tanácsadás, tájékoztatás	Diszkrimináció kivizsgálása	Tanácsadás és kivizsgálás egyben	Szegszívaléka (%)
4.	Munkáltatói vagy munkás szakszervezetekbe való belépés, vagy azokkal való együttműködés, ideértve az ilyen szervezetek által nyújtott juttatásokat.	0	0	0	0,5
5.	A szociális védelem, beleértve a szociális biztosítást és az egészségügyi ellátás.	7	5	12	9
6.	Szociális juttatások.	4	0	4	3
7.	Nevelés és oktatás.	6	8	14	10
8.	Áruk és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, amelyek a nyilvánosság számára elérhetőek, beleértve a lakásokat és a lakásellátást.	12	16	28	20
9.	Egyéb.	23	17	40	28

A diszkrimináció állítólagos formái a 2019-ben lezárt ügyeknél

A ZVarD a diszkrimináció több különböző formáját határozza meg. A 2019-ben lezárt ügyeknél a diszkrimináció leggyakoribb állítólagos formája a közvetlen diszkrimináció volt, 72 százalékos arányban. A második leggyakoribb állítólagos diszkriminációs forma a közvetett diszkrimináció volt (14 százalék), utána a zaklatás (10 százalék), ezt követte a diszkriminációra való buzdítás (2 százalék) és a viktimizáció (2 százalék).

2019-ben a Hivatal nem zárt le egy ügyet sem a diszkriminációs utasítások területéről, sem a szexuális zaklatás területéről.

Tablázat: A diszkrimináció állítólagos formái a 2019-ben lezárt ügyeknél

A diszkrimináció állítólagos formái	Tanácsadás, tájékoztatás	Diszkrimináció kivizsgálása	Tanácsadás és kivizsgálás egyben	sszeg százaléka (%)
Közvetlen diszkrimináció	53	44	97	72
Közvetett diszkrimináció	10	9	19	14
Zaklatás	8	5	13	10
Szexuális zaklatás	0	0	0	0
Diszkriminációs utasítások	0	0	0	0
Viktimizáció	0	3	3	2
Diszkriminációra való buzdítás, vagy nyilvános indoklás az elhanyagolás és a megvetés mellett	0	3	3	2
Ebből:				
tömeges	17	24	41	/
többszörös	3	9	12	/

4 TANÁCSADÁS, TÁJÉKOZTATÁS ÉS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

A Hivatal az ügyfeleknek tanácsadást és telefonos támogatást nyújt, írásban vagy e-mailben. Az egyéneknek nyújtott tanácsadás, tájékoztatás és segítségnyújtás elsősorban a személy helyzetének vizsgálatát foglalja magába, a probléma meghatározásával és a megállapítással, hogy az ügy a Hivatal hatáskörébe tartozik-e. Ha az ügy a Hivatal hatáskörébe tartozik - szóval, ha meg van határozva a személyes körülmény és az ügy a ZVarD hatálya alá tartozó élet területére vonatkozik, a Hivatal az ügyfélnek nyújthat tanácsadást, ismertetheti a hatásköreit, az intézkedések lehetőségeit és az ügyféllel megkeresi az intézkedés legmegfelelőbb módját. Abban az esetben, hogy az ügyfél már részt vesz másmilyen bírósági vagy közigazgatási eljárásban és a Hivatalnak feltett kérdése diszkriminációval kapcsolatos, akkor a Hivatal javasolja az ügyfélnek, hogy miként vetheti fel a diszkrimináció kérdését a folyamatban lévő eljárásokban. Az ügyfeleknek segíthet a panaszok és más beadványok megírásánál a többi állami szerv eljárásaiban, amikor ezek az eljárások a diszkriminációval kapcsolatosak, vagy diszkriminációt okozhatnak. Ha az ügyfelek nem elégedettek a többi állami szerv eljárásainak eredményeivel, vagy úgy gondolják, hogy diszkriminálva voltak azok során, akkor a Hivatal tájékoztatja őket, hogy ezeknek az eljárásoknak az eredményét csak az ebben az eljárásban előírt jogi eszközökkel cáfolhatja. A Hivatal nem hierarchikusan felsőbbrendű szervként működik más állami szervekkel szemben.

A biztos aktívan figyelemmel kíséri az idősök intézményes védelmét. Violeta Potočnik Kranjc, a Velenjei Idősvédelmező Otthon bemutatta a biztosnak az otthon működését és kiemelte, hogy komoly anyagi gondjaik ellenére igyekeznek jól gondoskodni védenkeikről.

4.1 A tanácsadások, tájékoztatások és segítségnyújtások statisztikája

2019-ben a Hivatal 252 esetről nyújtott tanácsadást, tájékoztatást és független segítséget különböző hátrányosan megkülönböztetett személyeknek; ebből 112 telefonos tanácsadás volt és 140 írásbeli vagy személyes. 2019-ben a Hivatal összesen 902 órát töltött tanácsadással, aminek keretein belül 139 személynek nyújtott független jogi segítséget. Az ügyeknél a Hivatal tájékoztatta az ügyfeleket a hatásköreiről és a fennálló lehetőségekről, tanácsadást nyújtott a más szerveknél már folyamatban lévő eljárásoknál, valamint segítséget nyújtott nekik a diszkriminációval kapcsolatos kérelmek és beadványok írásában.

A Hivatal azokat az ügyeket, amelyeket a tanácsadás, tájékoztatás és segítségnyújtás területén vannak, különböző módokon zárhatja le. A Hivatalnak feltett kérdések, valamint a tanácsadásra, segítségnyújtásra vagy támogatásra vonatkozó felkérések esetén a Hivatal az ügyfeleknek szóbeli vagy írásbeli választ/magyarázatot adhat. Egyes ügyeket úgy is megoldhatnak, hogy a Hivatal az elkövető vizsgálatával eléri az ügy megoldását.

4.2 Anonimizált esetek összefoglalója a tanácsadás, tájékoztatás és segítségnyújtás területéről

Az ügyfelek között, akiknek a Hivatal tanácsadást és segítséget nyújtott, a következők vannak:

- egy ügyfél, aki rasszista támadás áldozata lett egy sportrendezvényen;
- ügyfelek, akik terhesség, szülői szabadság igénybevétele, nemzetiség, vallás, fogyatékosság, egészségi állapot vagy szakszervezeti tevékenység miatt voltak rosszabb bánásmódban részesítve a foglalkoztatás és a munka során;
- egy ügyfél, aki egy közepesen mozgássérült gyerek anyjaként és mint állami szektorban dolgozó, nem vehette volna igénybe a szabadsága összes napját, mint ahogy azt a magánszektorban dolgozók tehetik;
- két ügyfél, akik egymű partnerek voltak, akiknek nehézségeik támadtak mindkettejük beíratásával a gyermek születési anyakönyvi kivonatába;
- két ügyfél, akik egy másik ország állampolgáraiként Szlovéniában élnek egymű partnerkapcsolatban és szeretnék megkapni a Szlovén állampolgárságot;
- egy ügyfél, aki törekedett 65 éves anyja személyes asszisztens státuszának megszerzésére, de ez számára nem volt elérhető az anyja életkora miatt,
- egy ügyfél, aki tanácsot kért a Hivataltól az egyes alacsonyabb fizetési fokozatokba sorolt köztisztviselők iskolázása miatti egyenlőtlen bánásmód kérdésében;
- egy ügyfél, aki egy másik EU tagállam állampolgára és Szlovéniában dolgozik, akinek nem volt lehetősége adókedvezményt igényelni családtagjaira;
- egy ügyfél, aki nemzetközi védelem kérelmezőjeként nem volt jogosult kedvezményes óvodai díjra;
- egy ügyfél, aki diszkriminatív lakáshirdetéseket talált.

5 KÉPVISELET A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSOKNÁL

A ZVarD 39. cikke alapján indított bírósági eljárásokban az áldozatok képviselőjének és kísérésének jogosultságát a ZVarD 41. cikke határozza meg, amely szabályozza a Hivatal és a nem állami szervek szerepét. Ez a rendelkezés meghatározza a speciális feltételeket, amiknek a Hivatalnak eleget kell tennie, hogy hátrányosan megkülönböztetett személyeket képviseljen a bíróságokon. A törvény meghatározza, hogy csak a Hivatalnál alkalmazott és állami jogi vizsgálóval rendelkező személyek végezhetnek eljárási cselekményeket a Hivatal nevében.

Ha a Hivatal és a diszkriminált személy nem állapotodnak meg képviselő mellett, akkor a Hivatal a személyt az eljárásban csak kísérheti is, azzal a feltétellel, hogy a személy ebbe beleegyezik. A kísérést nem kell felhatalmazással igazolni, hanem a diszkriminált személynek az eljárásban ki kell jelentenie, hogy a Hivatalnál alkalmazott meghatározott személy kíséri és szeretné, hogy az eljárásnál jelen legyen.

A bíróság előtti képviselő első esete

A Hivatal 2019-ben vállalt először ügyfél képviselőjét, aki pert indított hátrányos megkülönböztetés miatt.

A pert 2019. október 3-án nyújtották be a Ljubljana-i Kerületi Bíróságnak a Szlovén Kerékpáros Versenybírók Szövetsége ellen, amely a felperes számára többé nem engedélyezte, hogy versenyeken bíráljon a 70. életéve betöltése miatt. Az alperes 70 éves korig korlátozta a kerékpáros versenybírók tevékenységét a felperes figyelmeztetése ellenére. A nemzetközi kerékpáros szövetségekre hivatkozott, amelyeknél ugyanilyen korlátozás van. Az alperes a Hivatal figyelmeztetése ellenére, aki a hátrányos megkülönböztetést előzőleg megállapította a ZVarD szerinti kivizsgálási eljárás során, a diszkriminatív szabályzatot nem változtatta meg.

A perben a Hivatal közvetlen életkor miatti diszkrimináció mellett érvelt, a diszkrimináció megszűnését követelte (a szabályzat módosításával és a kerékpáros versenybírói engedély kiállításával), valamint a diszkrimináció miatti kártérítést és a bírálat meghirdetését a médiákban. A felperes legfőbb érvei a perben arra vonatkoznak, hogy az alperes nem bizonyította a korhatár korlátozásának jogos célját, és azt sem, hogy egy ilyen korhatár miért megfelelő és szükséges. Kijelentette, hogy az életkoron alapuló diszkrimináció tilalma az Európai Unió jogának alapelve, az Európai Unió Bíróságának bírálati gyakorlata szerint. Azt is kijelentette, hogy a nemzetközi kerékpáros szövetségekre való hivatkozás nem megfelelő, hisz a nemzetközi nem állami szervezetek szabályai nem uralkodhatnak a nemzeti jog felett és az Európai Unió joga felett sem. A felperes hozzátette, hogy azt, hogy felmérjék a kerékpáros versenybírók funkciójának teljesítési képességét, sokkal megfelelőbb lenne egyéni képességfelméréssel végezni. Az eljárás a bíróság előtt folyamatban van, a Hivatal pedig 2020-ban fogja folytatni a képviselőt ebben az ügyben.

6 A RENDELETEK DISZKRIMINATÍV JELLEGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

A ZvarD 38. cikkének rendelete felhatalmazza a Hivatalt arra, hogy a Szlovén Köztársaság Alkotmánybíróságának kérelmeket nyújtson be a rendeletek alkotmányosságának és törvényességének megítéléséhez. Ha a Hivatal úgy értékeli, hogy valamilyen törvény vagy más rendelet diszkriminatív, akkor arról értesítheti az alkotmányosság és a törvényesség értékelésének javaslattevőjét, vagy egy kérvénnyel megkezdheti a rendelet, vagy a közhatalom gyakorlására kiadott általános törvény alkotmányosságának és törvényességének értékelését.

A Hivatal úgy hoz döntést, hogy az alkotmányosság és törvényesség megítélésének folyamata előtt értékeli a rendelet diszkriminatív jellegét. Ez egy belső eljárás a Hivatalnál, ami nem közigazgatási eljárás keretében történik, hisz a közigazgatási eljárások nem a rendeletek szintjén történő diszkriminációs kivizsgálások.

A diszkriminatív jelleg értékelését a Hivatal saját indíttatás, vagy egy ügyfél indíttatása alapján csinálja. Csak a rendelet diszkriminatív jellegének előkészített értékelése alapján dönthet a Hivatal úgy, hogy benyújtsa az alkotmányosság és törvényesség megítélésére irányuló kérelmet a Szlovén Köztársaság Alkotmánybíróságának.

2019-ben a Hivatal 15 rendeletet értékelt, amelyekből 3 le lett zárva, a többi 12-t pedig 2020-ban folytatja. Az egyik rendeletnél úgy értékelte, hogy a rendelet diszkriminatív és az illetékes minisztériumnál ajánlást tett törvénymódosításra, két lezárt ügynél pedig nem állapította meg, hogy a rendelet diszkriminatív lenne és nem adott be kérvényt az alkotmányosság és törvényesség értékelésére.

A lezárt ügyek a következő témákra vonatkoztak:

- A Hivatal azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a diákoknak a havi tömegközlekedési bérlet támogatásának 32 éves korhatára összhangban van-e a diszkrimináció tilalmával. A Hivatal úgy értékelte, hogy a korhatár nincs összhangban a diszkrimináció tilalommal, hisz nem tesz eleget az arányossági tesztnek. Az illetékes minisztériumnak ajánlotta, hogy a törvényt megfelelően módosítsa. A törvény megfelelően módosítva lett.
- A Hivatal azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy az MDDSZ által 2019. július 16-án meghirdetett, a nyugdíj- és rokkantsági biztosításról szóló törvény meghirdetett módosítására vonatkozó javaslat lehetséges diszkriminációt jelent-e a férfiakkal szemben, a nőkhez képest. A Hivatal úgy értékelte, hogy a javasolt törvénymódosítás nem sérti a diszkrimináció tilalmát.
- A Hivatal azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a fizioterápiás hallgatók szakmai vizsga letételéhez szükséges szlovén nyelv ismeretének követelménye nyelv alapján történő diszkriminációnak minősül-e. A Hivatal úgy értékelte, hogy a betegvédelemre vonatkozó jogi követelmény és a megmagyarázás kötelezettségének megfelelő teljesítése nem sérti a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

A még folyamatban lévő ügyek a következő témákra vonatkoznak:

- Az egyedülálló nők hozzáférése a biomedikális segítséggel történő megtermékenyítéshez;
- Fogyasztási hitelhez való hozzáférés;
- Rendkívüli honosítás a kíséret nélküli külföldi kiskorúak számára
- A nyugdíjbiztosítási díjak fizetési kötelezettségének felfüggesztése;
- Külföldiek mentessége a bírósági illetékek megfizetése alól;
- Az autóiskolák szakmai vezetőinek feltételei;
- A személyes segítséghez való jog gyakorlásának feltételei (2 eset);
- Rokkantsági nyugdíj megszerzése;
- Tartási kötelezettségek figyelembevétele a hitelképesség értékelésekor;
- Házasság azonos nemű partnerek számára.

7 A DISZKRIMINÁCIÓ MEGÁLLAPÍTÁSA - EGYÉNI ESETEK

A diszkrimináció megállapítása közigazgatási eljárással történik, a diszkrimináció kezelésére beérkezett indítvány alapján, amelyeket a Hivatal kapott az ügyfelektől (a ZVarD 33. cikke szerint) és a hivatalos kötelessége által kezdeményezett eljárások alapján (a ZVarD 34. cikke). A Hivatal minden indítványt, amit ügyfél nyújtott be, először áttanulmányozza és megállapítja, hogy az állított teher igaz-e. Ez azt jelenti, hogy ellenőrzi, hogy:

- meg vannak-e határozva a tények, amelyek igazolják a felvetést, hogy a diszkrimináció tilalom meg lett sértve.
- meg van-e határozva a személyes körülmény, ami a kedvezőtlenebb bánásmódhoz vezetett,
- a bánásmód, ami miatt az indítvány be lett adva, sérti-e a jogokat, szabadságokat, juttatásokat vagy jogi érdekeket, valamint
- van-e oksági összefüggés a személyes körülmény és a kedvezőtlenebb bánásmód között.

A Hivatal azt is ellenőrzi, hogy meg van-e adva az indítvány minden lényeges eleme, ami a ZVarD 36. cikkében meg van határozva. Ha az állított teher nincs meghatározva, vagy ha hiányoznak lényeges elemek, akkor megkéri az ügyfelet, hogy egészítse ki az általános közigazgatási eljárások előírásai szerint. Amikor megkapja a teljes indítványt, amelyben az állított teher meg van határozva, a ZVarD 37. cikke alapján ellenőrzi az állításokat az állítólagos elkövetőnél és más személyeknél, szervezeteknél, akiktől követelheti azon adatok és dokumentumok átadását, amelyek a diszkrimináció megállapításához szükségesek. Az állami szervek, helyi közösségek, közhatalom birtokosai és a jogi vagy természetes személyek a Hivatalnak a kérésére költségmentesen átadhatnak minden adatot, akár személyeset, és dokumentumot, amire a Hivatalnak szüksége van, hogy megállapítsa létezik-e diszkrimináció a vizsgált esetben.

A Hivatalnak nincsenek törvényileg meghatározott mechanizmusai vagy szankciói azokra az esetekre, amikor az állítólagos elkövető vagy egyéb személyek nem válaszolnak az adat-szolgáltatásra való felkérésekre. A gyakorlat azt mutatja, hogy a felkeresett személyek az eljárásokban többnyire együttműködnek. Ha nem működnek együtt, akkor a Hivatal annyit tehet, hogy újból felkeresi őket, és a végén döntést hoz a fennálló tények és dokumentációk alapján. A diszkrimináció kivizsgálásának jellege, amelyben kulcsfontosságú a fordított bizonyítási teher szabálya, az eljárásban való részvételre kötelezett személyeket ösztönzi az együttműködésre, hisz ha bebizonyosodik az állítólagos teher, akkor a bizonyítási teher a felelős személyekre hárul, akiknek be kell bizonyítaniuk, hogy nem diszkrimináltak. Ha a felelős személyek nem használják ki a lehetőséget, hogy bizonyítsák, hogy nem diszkrimináltak, akkor az számukra kedvezőtlen következményekkel járhat az eljárásban.

Érdemes megemlíteni azt is, hogy azokat a kezdeményezéseket, amiket a Hivatal még a ZUNEO érvényességi ideje alatt kapott, azokat ez a törvény alapján kezelte. Ezért 2019-ben folytatott nem hivatalos eljárásokat is és a ZUNEO 12. és 16. cikkével összhangban lévő véleményeket osztott meg, nem csak a ZVarD és a ZUP szerinti eljárásokat.

7.1 Hivatali kötelességből indított eljárások

Amikor a Hivatal a diszkrimináció megállapításának eljárását hivatali kötelességből indítja a ZVarD 34. Cikke alapján, akkor a tények megállapítása és a bizonyítékok gyűjtése a diszkrimináció meglétéről ugyanolyan módon történik, méghozzá a ZVarD 37. cikkével és a ZUP törvénnyel összhangban.

2019-ben a Hivatal **16 eljárást 7, amelyek hivatali kötelességből lettek indítva.** Ebből 2019-ben **7 eljárás lett lezárva.**

A 16 hivatali kötelességből indított eljárásból a Hivatal 11 eljárást anonim feljelentés, kérdés vagy harmadik személy feljelentése (aki nem áldozata a hátrányos megkülönböztetésnek) alapján indított, öt esetben pedig az eljárást saját maga kezdeményezte. 3 esetben, amikor a feljelentést anonim vagy harmadik személy adta be, a Hivatal nem indított eljárást hivatali kötelességből.

A 2019-ben lezárt ügyek a következő témákra vonatkoztak:

- Egy eseményre való ingyen belépés hirdetése kizárólag nőknek; nemi alapú diszkrimináció lett megállapítva;
- A Szlovén állampolgárság feltétele az Eurovíziós versenyen induló énekeseknél; állampolgárságon alapuló diszkrimináció nem lett megállapítva.
- Az Alkotmánybíróság koncesszió nélküli magániskolák finanszírozásáról szóló határozatának végrehajtásának elmulasztása; iskola kiválasztásán és valláson alapuló diszkrimináció nem lett megállapítva;
- Változás egy öregek otthona mozgásképtelen lakosainak mozgatásának standardjaiban; fogyatékoság alapú diszkrimináció nem lett megállapítva;
- A villanyáramhoz való hozzáférés kedvezőbb feltételekkel a szakszervezetek tagjainak; diszkrimináció nem lett megállapítva;
- Egy transznemű személy kezelése egy egészségügyi intézményben; nemi identitás alapján történő diszkrimináció nem lett megállapítva;
- A háborús és háború utáni mészárlások roma áldozatok temetésének elutasítása; nemzetiségen alapuló diszkrimináció nem lett megállapítva.

7.2 Az egyes elkülönülő eseteknél történő diszkrimináció megállapításának statisztikája

2019-ben a Hivatal 134 diszkrimináció kezelésére benyújtott indítvánnyal foglalkozott. Ebből 63-at lezárt, 71-et pedig még folyamatban van. Az diszkriminációt vizsgáló eljárásokban 36 döntést hozott a közigazgatási eljárásban, valamint 4 egyezséget ért el az eljáráson belül. Az eljárások többi eredményei leggyakrabban a következőket tartalmazták: ügy átadása a felügyelőségnek, az eljárás felfüggesztése, az ügy nem hivatalos megoldása, írásbeli magyarázat, átvitel a rendszerszemléletű osztályra, az ügyfél nem válaszolt. A Hivatal a felügyelőségeknek és más szervezeteknek 9 ügyet adott át, valamint 2 ajánlást nyújtott be az illetékes felügyelőségeknél szabálysértés bevezetésére.

10 esetben, melyeket a Hivatal döntéssel zárt le, volt megállapítva diszkrimináció, 8 esetben nem volt megállapítva diszkrimináció, 6 esetben pedig elutasító döntést hoztak.

Táblázat: A 2019-ben lezárt eljárások eredményei az egyéni eseteknél történő diszkrimináció megállapítások eseteinél

Az Hivatal előtti eljárások eredményei	Szám	Százalék (%)
döntés - deklaratív - diszkrimináció lett megállapítva	6	9
döntés - deklaratív - diszkrimináció nem lett megállapítva	8	13
döntés - elutasító - nincs szó diszkriminációról	6	9
döntés az eljárás felfüggesztéséről	2	3
eljárási okokból történő elutasításról szóló döntés	1	2
ügy átadása a felügyelőségnek	1	2
az ügy megoldása nem hivatalos módon	3	5
tanács - írásos magyarázat	21	33
az ügyfél nem válaszol	9	14
a diszkrimináció fokozatának értékelése	1	2
vélemény	4	6
átvitel a rendszerszemléletű osztályra	1	2
ÖSSZESEN	63	100

7.3 Anonimizált esetek bemutatása a diszkrimináció megállapításának területéről

A Hivatal többek között a következő eseteknél állapította meg a diszkrimináció jelenlétét:

- A pályafutásukat kezdő kutatóknak szóló pályázat feltételei diszkriminatívak voltak, a terhesség és anyaság/apaság személyes körülmény alapján. A pályázat a kutatók fiatalabb generációjának szólt, ezek pedig éppen abban az életszakaszban vannak, amikor családot alapítanak. A pályázat feltételei, amelyek nem teszik lehetővé a finanszírozási időszak meghosszabbítását abban az esetben, ha a munka távollétükben szünetel, anyaság/apaság vagy terhesség alapú diszkriminációt jelentenek, és nemi alapú diszkriminációt is: terhesek csak nők lehetnek és a nyilvános adatok szerint a szülői szabadság mellett többnyire csak a nők döntenek.
- Egy boltban lévő biztonsági szolgálat bánásmódja egy sötétbőrű külföldivel szemben diszkriminatív volt. A Hivatal az összes összegyűjtött bizonyíték alapján úgy értékelt, hogy a feljelentést indítványozó személy faji személyes körülménye fontos ok volt arra, hogy a biztonsági szolgálat az indítványozó személy ellen intézkedjen a Magánbiztonságról szóló törvény alapján, amivel bebizonyosodtak a közvetlen faji megkülönböztetés jelei.
- A roma közösségi szervezetek (roma egyesületek) tevékenységi programjainak társfinanszírozására kiírt nyilvános pályázat feltételei 2019-ben diszkriminatívak voltak faj és lakóhely metszéspontja alapján. A pontok odaítélésének egyik kritériuma alapján az egyik önkormányzatban bejegyzett szervezetnek, melynek roma tanácsosa volt, öt pontot osztottak ki. Ezt a kritériumot nem teljesítik azok a szervezetek, amelyek székhelye olyan területeken található, ahol a roma közösséget nem tekintik őshonosnak.
- Az egyik webportál felhasználóinak megjegyzései, amelyek romák elleni gyűlöletre és intoleranciára ösztönöztek, nem egyenlő bánásmódot jelentenek diszkriminációra való buzdítás alakjában, amit a ZVarD tilt. Elkövetőként a Hivatal a portál üzemeltetőjét azonosította, mert a Hivatal figyelmeztetései ellenére nem távolította el a megjegyzéseket. A Hivatal a döntés indoklásánál az Emberi Jogok Európai Bíróságának Delfi AS kontra Észtország ítéletére és a médiatörvényre is hivatkozott, amely előírja a problémás megjegyzések eltávolításának kötelezettségét.
- A Hivatal kapott egy indítványt diszkrimináció kezelésére egy személytől, aki szerződést kötött egy reklámügynökséggel. A szerződésben az aláírók megállapodtak a reklámüzenet elkészítése mellett, amelyet egy tömegközlekedési szolgáltató járművére raknak fel két hónap meghatározott időre. A reklámüzenet fel lett rakva a járműre, de idő előtt eltávolították a nyilvánosság felháborodása miatt, mivel a járművet az abortuszt ellenző szervezet egyébként neutrális hirdetésével láttak el. A Hivatal megállapította, hogy a reklám idő előtti eltávolítása diszkriminációt jelent, a vallás vagy meggyőződés személyes körülménye alapján.

- A Hivatal kapott egy indítványt diszkrimináció kezelésére egy olyan személytől, aki HIV fertőzött. Ezt a személyt egy egészségügyi intézmény diszkriminálta, amelyben az egészségügyi dolgozók nyilvánosan beszéltek HIV-státuszáról és megsértették méltóságát. A Hivatal megállapította, hogy az egészségügyi intézmény megszegte a diszkrimináció tilalmát.
- A Hivatal kapott egy névtelen indítványt diszkrimináció kezelésére egy magáncégben. A cég meghatározta a kritériumokat a cég teljesítménybónusz kifizetéséhez, olyan módon, hogy csökkentette a teljesítménybónusz százalékát minden távolmaradás esetén egészségügyi okokból, szülés miatt, apai szabadság és nem fizetett távolmaradás miatt. A cég a szabályozással csökkenteni akarta a munkások munkából való távolmaradását, ami teljesen legitim cél is lehet, viszont a Hivatal úgy ítélte meg, hogy az ez a cél elérésére felhasznált eszközök nem megfelelőek és nem szükségesek. Ennek eredményeként szülői, nemi és egészségi állapoton alapuló diszkriminációt állapított meg.
- A Hivatal kapott egy névtelen indítványt nemem alapuló közvetlen diszkrimináció kezelésére, amihez egy egész napon át tartó rekreációs rendezvényen való részvétel feltételei vezettek. Az indítványban az áll, hogy a rendezvényről szóló hirdetések szerint a belépés csak nők számára ingyenes a regisztráció után. A cégnek a hirdetésekkel legitim célja volt, azaz, hogy növelje a résztvevők számát, viszont a kiválasztott eszközök nem megfelelőek és nem szükségesek a cél megvalósításához. A Hivatal nemi alapú diszkriminációt állapított meg.

8 DISZKRIMINÁCIÓ ELLENI VÉDELEM TÁRSADALMI SZINTEN

A Hivatal a ZVarD szerinti diszkrimináció elleni védelem hatáskörét és feladatait társadalmi szinten is végzi, tehát a társadalmi csoportok helyzetének és a társadalmi kapcsolatok szintjén, a társadalmi alrendszerek szabályozásával.

A Hivatal ennek kapcsán éves jelentéseket és speciális jelentéseket tesz közzé, amelyeknek célja rávilágítani tematikus kérdésekre, amelyek a diszkriminációval, illetve annak egyéni szempontjaival kapcsolatosak.

Mivel az állami szervek, a helyi közösségek, az önkormányzati nemzeti közösségek és a közhatalom birtokosai kötelesek biztosítani a ZVarD értelmében a különböző személyes körülményekkel rendelkező személyekkel szembeni egyenlő bánásmódot, a Hivatal ezeket az intézkedéseket elemzi is, hisz ez a hatáskörébe és az országban lévő diszkrimináció általános állapotának felmérésének feladatkörébe tartozik.

Az alábbiakban ki vannak emelve a ZVarD rendelkezései, amelyek alapján a Hivatal diszkrimináció elleni védelmet nyújt társadalmi szinten.

A Hivatalnak a **ZVarD 21. cikke** értelmében a következő kötelességei és feladatai vannak, melyek a társadalmi szintű diszkrimináció elleni védelem kereteibe tartoznak:

- független kutatásokat végez a személyes körülményekkel rendelkező személyek helyzetéről, különösen a nem, nemzetiség, faj és etnikai származás, vallás vagy meggyőződés, fogyatékosság, életkor és szexuális irányultság, valamint a többi személyes körülmények miatti diszkrimináció kérdéseiről
- független jelentéseket tesz közzé és ajánlásokat tesz az állami szerveknek, a helyi közösségeknek, a közhatalom birtokosainak, a munkaadóknak, a gazdasági szereplőknek és más személyeknek, akik a meghatározott személyes körülménnyel rendelkező személyek megállapított helyzetéhez fűződnek, méghozzá a diszkrimináció megakadályozásával és megszüntetésével kapcsolatban, valamint a diszkrimináció eltávolítására vonatkozó speciális és egyéb intézkedésekkel kapcsolatban
- felhívja a nyilvánosság figyelmét a diszkriminációra és annak megakadályozására;
- megfigyeli a Szlovén Köztársaságban lévő diszkrimináció elleni védelem és a meghatározott személyes körülménnyel rendelkező személyek helyzetének állapotát;
- javasolja a bizonyos személyes körülmény miatti kedvezőtlen helyzetben lévő személyek helyzetének javítására szolgáló speciális intézkedések elfogadását;
- információcserét biztosít az Európai Unió szervezeteivel;
- egyéb ebben a törvényben meghatározott feladatokat végez.

A **ZVarD 22. cikkének** első franciabekezdésével összhangban a Hivatal: „A Szlovén Köztársaság Nemzetgyűlésének éves és speciális jelentésekkel számol be munkájáról és a meghatározott személyes körülménnyel rendelkező személyek csoportjainak diszkriminációjáról.”

A **ZVarD 15. cikke** szerint a kormány és a többi állami szerv köteles együttműködni a szociális partnerekkel és a nem állami szervezetekkel. „Ennek a törvénynek a céljának megvalósításához szükséges megoldások és ajánlások kialakításánál a kormány és az állami szervek kötelesek együttműködni a szociális partnerekkel és a nem állami szervezetekkel, amelyek az egyenlő bánásmód, emberi jogok és szabadságok védelmével, diszkrimináció elleni védelemmel és a diszkriminált személyeknek nyújtott szociális segítséggel foglalkoznak.” Ezért a Hivatal, mint állami szerv, különös figyelmet fordít a civil társadalommal folytatott kommunikációra.

A Hivatalnak a **ZVarD 16. cikke** értelmében az illetékes felügyelőségeken kívül neki is a hatáskörébe és a feladatkörébe tartozik az: „anonimizált adatok gyűjtése a kezelt diszkriminációs esetekről, az elkülönülő személyes körülmények alapján, a diszkrimináció formái alapján és ennek a törvénynek 2. cikkéből származó területek alapján. A felügyelőségeket évente egyszer átadják ezeket az adatokat az esélyegyenlőségi Hivatalnak.” Az ilyen adatgyűjtés célja, mint ahogy az a ZVarD 16. cikkének második franciabekezdésében le van írva, hogy „megfigyelje, megtervezze és vezesse a nem diszkriminációs politikát.”

Az országban lévő állapotok megfigyelése, mint ahogy az a **ZVarD 16. és 21. cikkében** le van írva, magában nem a Hivatal célja, hanem a munkavégzés módszere. Ez egy olyan tevékenység fajta, amit a Hivatal végez adatgyűjtés és adatszerzés céljából, ennek a célja pedig az, hogy minél mélyebb értelmezést szerezzen a diszkriminációról társadalmi szinten, ideértve a különböző megjelenési formáit, az okokat és a forrásokat, valamint a társadalmi folyamatokat, amelyek generálják a diszkriminációt. A megfigyelés adatgyűjtést foglal magába a társadalom reakcióiról a diszkriminációra, a társadalmi rendszerek diszkrimináció elleni védelem szabályozásáról és gyakorlásáról, valamint a társadalomban lévő értékrendszer változásáról.

9 DISZKRIMINÁCIÓ VIZSGÁLATOK ADATAI – MÁS ÁLLAMI SZERVEK

A Diszkrimináció elleni védelemről szóló törvény (ZVarD) alapján az Esélyegyenlőségi Hivatal (Hivatal) többféle módon megfigyeli a Szlovéniában lévő diszkrimináció állapotát, másik szervek működésének megfigyelésével is. A ZVarD a 16. cikkében a Hivatalnak és az illetékes felügyelőségeknek kimondottan meghatározza, hogy anonimizált adatokat kell gyűjteniük a diszkrimináció kivizsgált eseteiről és kategorizálni őket a személyes körülmények, a diszkrimináció formái és az elkülönülő területek alapján. A felügyelőségek évente egyszer kötelesek ezeket az adatokat a Hivatalnak szolgáltatni. Ezeket az adatokat abból a célból gyűjtik, hogy megfigyeljék, megtervezzék és vezessék a nem diszkriminatív politikát, valamint azért, hogy tudományos kutatási célokra használják fel. A Hivatal ennek értelmében a 2019-ben bejelentett diszkrimináció adataival kapcsolatban más, diszkrimináció elleni védelemmel foglalkozó szerveket is felkeresett: a rendőrséget, a Legfelsőbb Államügyészt, az összes bíróságot és az ombudsmant.

A Hivatal megállapította, hogy a rendőrségnél és a felügyelőségeknél különböző rendszereket alkalmaznak a diszkriminációs esetek rögzítésére. Hiányzik az adatok egységes, strukturált áttekintése, amely a ZVarD által van meghatározva: a személyes körülmények, a diszkrimináció területei és a formái szerint. **Szükséges, hogy szisztematikusan harmonizáljuk és egységesítsük a diszkrimináció minden esetének nyilvántartási módját.** Az alábbiakban bemutatott információk a különböző szerveknek bejelentett, egyéni eseteknél történő diszkriminációról az adatgyűjtés és az adatok osztályozásának különbségei miatt nem eléggé összehasonlíthatóak.

A Hivatal **25 felügyelőségi szervtől** kért adatszolgáltatást. A 18 beérkezett válaszból 13 szerv 2019-ben sem (éppen úgy, mint az előző évben) foglalkozott egy esettel sem. Diszkrimináció eseteivel öt felügyelőség foglalkozott, kettővel több mint 2017-ben és 2018-ban. A felügyelőségek összesen **34 feljelentett esetről és 17 diszkrimináció kivizsgálásról** számoltak be. A legtöbbször feljegyzett diszkriminációs eset a foglalkoztatás és a munka területén volt (aminnél a feljelentések számát általában nem jegyzi fel, csak a megállapított szabálysértést), utána következik az árukhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint a nevelés és oktatás területe. Az oktatás területén a feljelentett esetek száma jelentősen csökkent, míg a foglalkoztatás és munka, a honvédelem és az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés területén megnőtt a feljelentések száma. Az egyéni eseteknél a felügyelőségek diszkriminációt állapítottak meg terhesség, anyaság/apaság, életkor, fogyatékoság, egészségügyi állapot, családi állapot, állampolgárság és egyéb személyes körülmények miatt.

A tevékenységek alaposabb megvizsgálása kimutatja a feljegyzési módszerek közötti különbségeket. A Szlovén Köztársaság Munkaügyi Felügyelősége nem a vizsgált ügyek alapján vezet nyilvántartást vagy adatbázisokat, hanem a munkajogi jogszabályok megállapított megszegései alapján. **A diszkriminációhoz vezető személyes körülmények alapján sem vezet nyilvántartást és statisztikákat.** A diszkrimináció tilalom megszegését foglalkoztatás és munka területén összesen 16 esetről állapítottak meg. A szabálysértések többségét a magánszektor munkáltatóinál állapították meg. Két eset vonatkozott a munkatárs jelöltek hátrányos megkülönböztetésére, a többi 15 esetben pedig munkaszerződés ideje alatti diszkriminációról volt szó. Diszkrimináció többek között fogyatékoság, állampolgárság (külföldiek nélkülvölése) és egészségügyi állapot miatt lett megállapítva, az egyik esetben pedig egyszerre több személyes körülmény miatt: terhesség, anyaság/apaság, életkor, fogyatékoság, egészségi vagy családi állapot. A Honvédelmi Felügyelőség öt olyan esetet vizsgált meg, amelyek a szlovén hadsereg ágazati jogszabályainak végrehajtásával kapcsolatos diszkriminációhoz fűződnek, többek között a nőkkal szembeni kedvezőtlenebb bánásmód miatt a bevetésnél és

a 45 éves katonák státusza miatt, diszkriminációt viszont csak egy esetben állapított meg. A Szlovén Köztársaság Oktatási és Sportfelügyelősége a feljelentett eseteket egymaga vizsgálta az erre vonatkozó jogszabályok alapján és az ügyeket nem adta át a Hivatalnak, mint ahogy azt az előző években tette.

A feljelentések többek között a diákok nemzetiség, fogyatékoság és személyes tulajdonságok miatti közvetlen diszkriminációjára vonatkoztak, a diszkriminációs formák tekintetében pedig zaklatás és az embercsoportok személyes körülmények miatti elhanyagolás vagy megvetés melletti érvelés formái jelentkeztek. A Szlovén Köztársaság Piacfelügyeleti Hatósága az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés felügyeletét csak a beérkezett feljelentések alapján kivitelezte, nem a hivatali kötelessége alapján. A 2019-ben ismert diszkriminációs esetek az áruk biztosítására és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre vonatkoztak, többek között a vagyoni helyzet, az állampolgárság (külföldi személyek bankszámlájának megnyitásának elutasítása), valamint a lakhely miatt. A Szlovén Köztársaság Egyészségügyi Felügyelősége egy feljelentést vizsgált.

Az **ombudsman** ebben az időszakban 70 releváns ügygel foglalkozott. A vizsgált esetek között túlsúlyban vannak azok az esetek, amelyek nem tartoznak az ombudsman hatáskörébe, vagy más okok miatt nem voltak meg a feltételek a tartalmi megítéléshez. Az ombudsman tíz esetet állapított meg megalapozott diszkriminációként, négyet fogyatékoság miatt, négy eset kapcsolódott a roma közösséghez illetve annak hozzátartozóihoz és két nemzetiség alapú diszkriminációs eset volt. Az ombudsman számos olyan esettel is foglalkozott, melyekben a gyermekek gondozására és nevelésére vonatkozó döntéshozatali eljárásokban jelent meg a diszkrimináció.

A Hivatal a **rendőrség** munkájánál megfigyeli a speciális szabálysértések és bűncselekmények formájában feltételezett jogsértések eseteit. A közrend és béke fenntartásáról szóló törvény (ZJRM-1) 20. cikke értelmében a nemzetiségi, faji, nemi, etnikai, vallási, politikai, vagy szexuális irányultságon alapuló intoleranciára való ösztönzéssel kapcsolatos szabálysértések cselekményei az intoleranciára való ösztönzés speciális bűncselekményei. A rendőrség 2019-ben 53 szabálysértési esetről intézkedett a ZJRM-1 20. cikke alapján, ami hét esettel több, mint amennyi 2018-ben volt. A ZJRM-1 20. cikkének legtöbb szabálysértése a ZJRM-1 6. cikkéhez kapcsolódott (erőszakos vagy nem törődő viselkedés). Csökkent a ZJRM-1 12. cikkével kapcsolatos szabálysértések száma (hivatalos felirat, megjelölés vagy határozat megrongálása), a ZJRM-1 13. (épületekre írás) és 15. (állami szimbólumok megrongálása) cikkeivel kapcsolatos szabálysértések száma pedig megnőtt. A Büntető Törvénykönyv (KZ-1) 131. határozata meghatározza az egyenlő bánásmód megszegésének bűncselekményét, melyet az követ el, aki valamilyen személyes körülmény miatt megvon valakit valamelyik emberi jogától vagy szabadságától, korlátozza valamelyik jogát vagy szabadságát, vagy ha ilyen megkülönböztetés alapján valakit speciális jogban vagy előnyben részesít. A rendőrség 2019-ben kilenc ilyen bűncselekményt vizsgált. Ebből négy büntetőeljárást és öt feljelentést tett az ügyészségen. A KZ-1 297. cikkében meg van határozva a gyűlöletre, erőszakra és intoleranciára való nyilvános buzdítás bűncselekménye, melyet az követ el, aki nyilvánosan terjeszti a gyűlölet, erőszak és intolerancia eszményét. A rendőrség 2019-ben 39 ilyen bűncselekményt vizsgált. Ebből 16 büntetőeljárást és 23 feljelentést tett az ügyészségen.

A **Legfőbb Állami Ügyészség** adatokat szolgáltatott a KZ-1 297. cikk és a KZ-1 131. cikk szerinti büntető eljárásokról. A Legfőbb Ügyészség csak az elkövetett bűncselekmények adatait tartja nyilvántartásban, soha nem rögzíti az indítékot, amely az elkövetőt rávezette a bűncselekményre, kivéve amikor az indíték minősítő körülménynek számít és a bűncselekmény jogi elemének. A KZ-1 általánosságban nem ismeri az úgynevezett gyűlölet-bűncselekményeket. Személyes körülmények, formák és területek alapján csoportosított adatokat így a Legfőbb Állami Ügyészség nem tudott szolgáltatni. Viszont szolgáltatott adatokat harminchat beérkezett panaszról, elfogadott megoldásokról (24 elutasított panasz, 2 benyújtott vádirat) és a kimondott ítéletekről (2 büntetőparancsra vonatkozó ítélet és 3 elutasító ítélet) az említett bűncselekményekre vonatkozóan. A tendenciák különösen érdekesek a gyűlöletre, erőszakra vagy intoleranciára való nyilvános buzdítás bűncselekménye kapcsán. Az elmúlt tizenegy év statisztikái először is azt mutatják, hogy 2008 és 2012 között nőtt a gyűlölet-bűncselekmény miatt indított büntetőeljárások száma, amikor a kivizsgált ügyek száma a legmagasabb volt (83 vád, 13 ítélet). Ezt egy látható csökkenés követi a 2013 - 2019 közötti időszakban. A tendencia a jogszabályok (KZ-1) és a jogszabályok értelmezésével kapcsolatos bűnüldözési politikák változásainak tudható be.

2013-ban a Legfőbb Állami Ügyészség elfogadott egy jogi álláspontot, mely szerint a „gyűlöletbeszéd” minden kivitelezési formájában csak akkor büntethető, ha ennek a bánásmódnak a következménye fenyegetés, vagy a közrend és béke megzavarása, avagy az az objektív lehetőség és valószínűség, hogy a közrend és béke megzavarása be is következik. Az értelmezés és az irányelv ezek szerint kihatott a szigorúbb bűnüldözési politikára. A benyújtott bűnügyi vádak száma csökkent, drasztikusan csökkent a büntetőeljárások, az ítéletek és a büntetőparancsok száma is. 2019-ben a Legfelsőbb Bíróság a törvényesség védelméért felhívta a legfőbb ügyész kérésére meghozta az I Ips 65803/2012 számú ítéletet, amellyel más módon álláspontot foglalt ennek a bűncselekménynek a feltételeivel és kivitelezési módjaival kapcsán, mégpedig azt, hogy a fenyegetés vagy sértés alkalmazásával kivitelezett eseteknél a közrend megsértésének feltétele nem szükséges, és a többi esetben sem szükséges, hogy a közrend konkrét fenyegetéséről legyen szó.

A Hivatal kitanulmányozta a **bíróságok** jogerős ítéleteinek adatait, amelyek a következőkre támaszkodnak: a Szlovén Köztársaság Alkotmányának 14. cikke, a ZVarD, a ZUNEO, a Munkakörülményekre vonatkozó törvény 6., 6.a, 27. és 133. cikke, a Fogytékossággal élők esélyegyenlőségére vonatkozó törvény 6. cikke és a Vallásszabadság törvényének (ZVS) 3. cikke. A Hivatal először a Szlovén Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának adatbázisának vizsgálatával gyűjtött adatokat az ítélkezési gyakorlatról. Ilyen módon azonosított 42 releváns ítéletet ebben az időszakban, amiből 16-ból kimutatható volt a meghatározott személyes körülmény, a többiből pedig kiderül, hogy a felperesek személyes körülmény és más fontos elemek nélkül tettek panaszt diszkriminációra. A Hivatal mind a 66 bíróságtól közvetlenül kérelmezte az anonimizált jogerős ítéletek adatait. A bíróságoktól 55 választ kapott, melyek közül 11 bíróság kijelentette, hogy 2019-ben foglalkoztak diszkriminációval kapcsolatos ügyekkel. A többi bíróság válaszából az látszik, hogy nem foglalkoztak diszkriminációval kapcsolatos esetekkel, vagy pedig nem bírnak ilyen adatokat egyszerűen megszerezni, mert a bíróságok az ügyeket nem a meghatározott kritériumok alapján vezetik a nyilvántartásban (jogi alap, személyes körülmények, a társadalmi élet területe és a diszkrimináció formája). Az azonosított ítéletek száma lényegesen magasabb, mint amennyi 2018-ban volt (amikor kilenc ítélet lett azonosítva).

10 A HIVATAL AJÁNLÁSAI

A Hivatal akkor tesz ajánlásokat állami szervezeteknek, helyi közösségeknek és más jogi személyeknek, amikor figyelmeztetni akarja őket, hogy az ő törvényüknek, szabályuknak vagy intézkedésüknek, amit készítenek vagy már alkalmaznak, diszkriminatív hatása volt vagy lehet valamilyen egyenlőtlen bánásmód miatt. A címzett jogi alanyoknak javasolja, hogy a jogi aktus vagy egy bizonyos intézkedés hatálybalépését megelőzően (ebben az esetben a diszkriminációt megelőzéséről van szó), vagy az érvényességi ideje alatt (ebben az esetben a diszkrimináció megszüntetéséről van szó), szüntessék meg a potenciálisan diszkriminatív rendelkezéseket, feltételeket, kritériumokat vagy szituációkat.

Éppen így használja a Hivatal az ajánlásokat azokban az esetekben, amikor a helyzet felmérése alapján észleli egy meghatározott embercsoport egyenlőtlenségét, amelyhez egy vagy két diszkrimináció elől különösen védett személyes körülmény vezet. Ezekben az esetekben ajánlja az esélyegyenlőséget biztosító speciális intézkedések vagy egyéb intézkedések alkalmazását a diszkrimináció megszüntetésére.

Az ajánlások a Hivatal többi tevékenységét követik, mint például a diszkrimináció megállapításának lezárt eljárásai, saját és más elemzések és kutatások megállapításai, a diszkrimináció elleni védelem általános állapotának megfigyelése, partnerekkel való együttműködés és nemzetközi szinten történő együttműködés.

Amikor a címzettek betartják őket, akkor az ajánlások széles társadalmi hatással bírnak, hisz egyszerre több egyénre vagy társadalmi csoportra gyakorolnak rendszerszintű hatást. Nem hagyható figyelmen kívül a pozitív hatások szimbolikus értéke sem, amelyet a diszkrimináció ilyen rendszer szintű megszüntetése vagy megakadályozása hoz.

2019-ben a Hivatal 27 ajánlást adott ki. Ebből 16 ajánlás a jogszabályokra vonatkozott (9 ajánlás törvényjavaslatokra és 7 ajánlás érvényben lévő törvényekre és más előírásokra), valamint **11 ajánlás vonatkozott egyéb intézkedésekre** (6 ajánlás megállapított diszkriminatív bánásmód megszüntetésére és 5 ajánlás az egyenlő bánásmód előmozdítására).

A Hivatal 2019-ben a **következő jogalkotási javaslatokkal kapcsolatban** adott ki:

- Törvény a személyes adatok védelméről;
- Az érzelmi és magatartási problémákkal és rendellenességekkel küzdő gyermekek kezelésére vonatkozó törvény;
- Munkaerőpiac szabályozásának törvénye;
- Lakástörvény;
- Médiatörvény;
- Büntető törvénykönyv;
- A Szlovén Köztársaság fogyatékossgal élők tanácsáról szóló törvény;
- A nők és férfiak esélyegyenlőségéről szóló törvény (az ajánlást részben vették figyelembe);
- Közúti fuvarozási törvény (az ajánlás figyelembe lett véve).

2019-ben a Hivatal ajánlásai a következő jogszabályokban és egyéb előírásokban található határozatokra vonatkoztak:

- egyéni vállalkozók mentessége a járulékfizetés alól;
- rendőri egyenruha szabályozása;
- az idősek intézményes ellátása;
- családsegítő státusz megszerzése;
- diákok közlekedésének támogatása (az ajánlást figyelembe vették);
- megállapodás a Szlovén Köztársaság és a Horvát Köztársaság között a kettős adóztatás elkerüléséről;
- az éves gépjárműadó alóli mentességre való jogosultság kritériumai.

A Hivatal 2019-ben diszkriminációs eljáráson alapuló ajánlásokat adott ki a következő egyéni esetekkel kapcsolatban:

- inkluzív meghívás a nyilvános óvodák rendezvényeire (minden szülő és minden rokonsági kapcsolat számára) (az ajánlást figyelembe vették);
- diszkrimináció a foglalkoztatás területén (az ajánlást figyelembe vették);
- gyűlöletbeszéd egy internetes portálon (az ajánlást figyelembe vették);
- roma közösségi szervezetek tevékenységi programjainak társfinanszírozása;
- állás hirdetés (az ajánlást figyelembe vették);
- gyűlöletbeszéd egy internetes portálon (az ajánlást figyelembe vették).

A Hivatal 2019-ben ajánlásokat adott ki az egyenlő bánásmód előmozdítására a következő eseteknél:

- észvétel az EU megkülönböztetésmentességgel, egyenlőséggel és sokszínűséggel magas szinten foglalkozó munkacsoportjában és a kapcsolattartó pont létrehozása a kormány diszkriminációellenes politikáinak koordinálására;
- munkahely a Szlovén hadseregben;
- projektek a nők és férfiak esélyegyenlősége területén;
- biztonságos szoba projekt (az illegális drogok fogyasztóinak);
- az Eurovíziós dal versenye (az ajánlást figyelembe vették).

Az összes ajánlás közül 22 a minisztériumoknak, 5 pedig magán- vagy közjogi jogszemélyeknek szólt. A leggyakoribb személyes körülmények a nem és a nemzetiség/etnikai származás voltak (öt eset), utána az életkor és a lakóhely (négy eset), két esetben volt szó fogyatékos-ságról vagy egészségi állapotról, egy esetben pedig az anyaság/apaság, a szexuális irányultság és a nemzetiség voltak a személyes körülmények.

A Hivatal által 2019-ben kiadott ajánlásokat 8 esetben figyelembe vették, 1 esetben részben követték és 16 esetben még nem vették figyelembe. A legtöbb ajánlást, hatból ötöt, az ajánlások értelmében vettek figyelembe, amelyekkel a Hivatal figyelmeztetett a szabálytalanságok megszüntetésére és/vagy a speciális intézkedések elfogadására, a diszkriminációt megállapító eljárások utáni további diszkrimináció megakadályozására.

A teljes ajánlások elérhetőek a Hivatal honlapján www.zagovornik.si.

11 SPECIÁLIS ÉS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD ELŐMOZDÍTÁSÁHOZ ÉS A DISZKRIMINÁCIÓ ELHÁRÍTÁSÁHOZ

A Hivatalnak a ZVarD szerint feladata és hatásköre, hogy speciális intézkedések elfogadását javasolja a diszkrimináció megszüntetése érdekében a köz- és magánszektor valamennyi résztvevője számára, akik felelősek a diszkrimináció elleni védelemért (ZVarD 2. cikk). A független jelentéseiben beszámol, illetve ajánlásokat tesz a diszkrimináció megszüntetésére alkalmazandó speciális és egyéb intézkedések elfogadására.

Az egyenlőséget biztosító speciális intézkedések (ZVarD 17. cikk) ideiglenesek, és céljuk biztosítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és az egyenlőség jogát az emberek társadalmi életének területén.”

A ZVarD két speciális intézkedés típust határoz meg:

- **Ösztönző speciális intézkedések**, amelyek speciális előnyöket és speciális ösztönzést jelentenek a kevésbé kedvező helyzetben lévő csoportoknak,
- **Pozitív intézkedések**, amelyek előnyben részesítenek valamilyen meghatározott személyes körülménnyel rendelkező személyeket és kizárólag akkor alkalmazhatóak, amikor ezeknél a személyeknél egyértelmű egyenlőtlenség áll fenn valamilyen joghoz, áruhoz, szolgáltatásokhoz vagy juttatásokhoz való hozzáférésben.

A ZVarD 18. cikke kötelezi az állami szerveket, a helyi önkormányzatokat, a közhatalom birtokosait, a munkaadókat, az oktatási intézményeket, a gazdasági és egyéb szervezeteket a speciális intézkedések elfogadására.

11.1 A Hivatal ajánlásai a speciális intézkedések elfogadásához

2019-ben a Hivatal két ajánlást készített speciális intézkedések elfogadására:

- **A nemek közötti jobb egyensúly érdekében a vállalatok felügyeleti és irányító testületeiben.** A Hivatal a Vállalatokról szóló törvényjavaslatról (ZGD-1K) tartott nyilvános vitában, amelyet a Gazdasági Fejlesztési és Technológiai Minisztérium (MGRT) szervezett, speciális intézkedés elfogadását ajánlotta. Az intézkedés arról szólt, hogy az MGRT lehetővé tegye az új, fejlett és inkluzív gyakorlatok bevezetését a vállalatok felügyeleti és vezető testületek tagjainak kinevezésekor. A Hivatal javasolta, hogy vegyenek igénybe olyan jogszabályt, amely legalább 40 százalékos küszöböt határoz meg az alulreprezentáltság megszüntetésére. Egy ilyen kötelezettségnek köteleznie kellene a közérdekű szervezeteket. A Hivatal hároméves átmeneti időszakot javasolt, a speciális intézkedés pedig 10 évig maradna hatályban.
- **A roma közösség egészségi állapotának javítása érdekében.** Az Országos Népegészségügyi Intézmény kutatásai alapján a Hivatal az Egészségügyi Minisztériumnak (MZ) a következőket ajánlotta: kutatás elvégzése a roma közösség rosszabb egészségi mutatóira gyakorolt hatások okairól és tényezőiről (szükség szerint), a roma közösségek és más résztvevők bekapcsolása a roma közösség egészségi állapotának javítására irányuló speciális intézkedések elkészítésébe, ennek az intézkedésnek a hatékonyságának megfigyelése és minisztériumi szintű koordinátor kinevezése erre a célra.

11.2 A speciális és egyéb intézkedések kivitelezésének felülvizsgálata a minisztériumokban és a kormányzati szolgálatokban

A ZVarD 14. cikke értelmében az állami szervek, a helyi közösségek, az önszabályozó nemzeti közösségek és a közhatalom birtokosai kötelesek minden ember számára biztosítani az egyenlő bánásmód feltételeit, bármilyen személyes körülménytől függetlenül, a tudatosság növelésével, az emberek helyzetének felmérésével, valamint normatív és politikai jellegű intézkedésekkel. Speciális kötelezettség terheli a minisztériumokat és a kormányzati szerveket, amelyek kötelesek a munkaterületükön belüli hatáskörükbe tartozó intézkedési javaslatokat elkészíteni.

A Hivatal a pontosabb adatok megszerzése érdekében speciális kérdőívet állított össze. A válaszadókat megkérte, hogy számoljanak be három intézkedéscsomagról, amelyeket 2019- ben hajtottak végre:

- **normatív és politikai (policy) jellegű intézkedések**, meghatározott személyes körülménnyel rendelkező embercsoportoknak, illetve a nyilvánosságnak szánva;
- **egyenlőséget biztosító speciális intézkedések;**
- **az egyes szervezetek alkalmazottjait célzó intézkedések.**

11.3 A minisztériumok és a kormányzati szolgálatok politikai és normatív intézkedésekre adott válaszainak elemzése

A ZVarD 14. cikkével összhangban a minisztériumok és a kormányzati szolgálatok kulcsfontosságú tevékenysége a diszkrimináció elleni védelem és az egyenlőség előmozdítása terén a politikai és normatív jellegű intézkedések megtervezése és végrehajtása, ideértve a tudatosság növelését és a bizonyos személyes körülménnyel rendelkező személyek helyzetének megfigyelését. A normatív intézkedések közé tartoznak például a törvények, rendeletek, egyéb jogi előírások, határozatok és nyilatkozatok. A politikai jellegű intézkedések közé tartoznak például a végrehajtási intézkedések, projektek, pályázatok, felhívások, stratégiák, cselekvési tervek, tudatosságnövelő tevékenységek,

A Hivatal a tartalmi áttekintés után a válaszokat úgy elemezte, hogy értékelte a személyes körülmények átfedését a minisztériumok és állami szolgálatok intézkedéseivel. Ennél a következőkre fókuszált:

- személyes körülmények, amelyek leggyakrabban jelentek meg a beszámolt intézkedésekben;
- azok a területek, amelyekben a beszámolt intézkedésekben a legtöbb személyes körülmény lett említve;
- a személyes körülmények és a jelentett intézkedések által érintett területek leggyakoribb metszéspontjai.

A személyes körülményekből az mutatható ki, hogy a válaszadók leggyakrabban azokról az intézkedésekről számoltak be, amelyek a **faj/nemzetiség/etnikai származás/nyelv személyes körülményére** (35 intézkedés), az egészségi állapotra (30 intézkedés) és az életkorra (29 intézkedés) vonatkoznak. A leggyakrabban említett személyes körülmény egyben a leggyakoribb metszésponton is van, méghozzá a **nevelés és oktatás területén** (10 intézkedés a metszésponton). Az ezen a metszésponton történő intézkedéseket az Oktatási, Tudományos és Sport Minisztérium (MIZS) (8) és a Közigazgatási Minisztérium (MJU) (2) hajtották végre.

A második leggyakrabban említett személyes körülmény, az **egészségi állapot** (30 intézkedés), egyben a harmadik leggyakoribb metszésponton van, az **egészségügyi ellátás területén** (9 intézkedés a metszésponton). Az ezen a metszésponton lévő intézkedéseket az Egészségügyi Minisztérium (MZ) (8) és az MJU hajtották végre. A harmadik leggyakrabban említett személyes körülmény az életkor (29 intézkedés) és egyben a leggyakoribb metszésponton van, az **„egyéb” területén**. A legtöbb ezen a metszésponton található intézkedésről az MJU számolt be (10).

Ennek összefüggésében a Hivatal a következőket állapította meg:

- Több válaszadó is említette intézkedésként a diszkrimináció fennálló alkotmányos tilalmát és a diszkrimináció elleni törvényes védelmet (ZVarD). **Az előírások tiszteletben tartása nem jelent intézkedést a ZVarD 14. cikke szerint.** A Hivatal úgy értékeli, hogy az ilyen válaszok a minisztériumok és az állami szolgálatok feladatainak megértésének hiányát jelentik, amit az alkalmazottak megfelelő oktatásával és képzésével kellene megoldani.
- Egyes válaszadók **nem tesznek különbséget a munkavállalókat célzó intézkedések és a minisztérium vagy kormányzati szolgálat közpolitikáját képviselő intézkedések között.**
- Egyes válaszadók olyan intézkedésekről számoltak be, amelyeket valóban **megterveztek, de a megfigyelési folyamatuk jellege miatt (még) nem hajtották végre őket.** Ezekben az esetekben ez a válaszadó bizonyos tevékenysége, de az intézkedés (várható) hatásai még bizonytalanok.
- Egyes válaszadók (MJU, MK), azokról az intézkedésekről számoltak be, amelyek az **őshonos magyar és olasz nemzeti közösség hatékony kétnyelvűségének biztosításának területére vonatkoznak.** Ezek az intézkedések a kisebbségek védelmének szélesebb területéhez tartoznak és nem a minisztériumok kötelességeiből származnak a nemzeti, európai vagy nemzetközi diszkriminációellenes jog szerint.
- **A jelentett intézkedések közül egyik sem foglalkozik a diszkriminációra való ösztönzéssel** (ZVarD 10. cikk) mint a diszkrimináció speciális formájával, amely szélesebb kontextusban a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozik. Azt is meg kell említeni, hogy ezen a területen az illetékes osztályok aktívak voltak.

11.4 A minisztériumok és a kormányzati szolgálatok speciális intézkedésekre adott válaszainak elemzése

Csak négy minisztérium számolt be a speciális intézkedések elfogadásáról, a Munkaügyi, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium (MDDSZ), az Infrastrukturális Minisztérium (Mzi), a Mezőgazdasági, Erdészeti és Élmezési Minisztérium (MAFF) és az Egységügyi Minisztérium. Az Hivatal a tartalmi áttekintés után az alábbi megállapításokat és magyarázatokat emelte ki: **A speciális intézkedések koncepciójának megértése** az illetékes hatóságoknál még mindig hiányos, hisz egyes intézkedések nem tesznek eleget a speciális intézkedések törvényileg előírt feltételeinek. Néhány válaszadó, aki tavaly a Hivatalnak megfelelően számolt be a speciális intézkedésekről, azokat idén meg sem említették.

A Hivatal megállapította, hogy a **diszkrimináció elleni védelem központi koordinációs pontjának hiánya kormányzati (policy) szinten** annál inkább megköveteli az alkalmazottak tudását és képzettségét ezen a területen, ami biztosítaná a megkülönböztetésmentesség és a közpolitikában lévő egyenlőség előmozdításával való szisztematikus és átfogó foglalkozást.

A Hivatal megállapította, hogy a speciális intézkedések alkalmazásának hiánya az **egyenlőségre vonatkozó adatok nagy hiányának is köszönhető, amelyek segítségével meg lehet állapítani az egyes társadalmi csoportok egyenlőtlen helyzetét a jogaikhoz való hozzáférésnél.**

11.5 A minisztériumok és a kormányzati szolgálatok ezen szervezetek alkalmazottjaira vonatkozó intézkedésekre adott válaszainak elemzése

Az alkalmazottakra vonatkozó intézkedések tartalmi áttekintése után a Hivatal a következőket állapította meg. Egyes válaszadók **csak azoknak a tevékenységeknek a megvalósítását** említették meg, amelyek ugyan kapcsolódnak egy bizonyos személyes körülménnyel rendelkező személy helyzetéhez, **de a munkajog már kötelezőként meghatározza őket.**

Egyes válaszadók az intézkedések között említették az alkalmazottak képzését a zaklatás/molesztálás megelőzése és azonosítása területén. Itt a Hivatal kiemelte, hogy a **zaklatás és a molesztálás** (mint a diszkrimináció önálló formái) **között lényeges különbségek vannak.**

Egyes válaszadók beszámolnak a fogyatékkal élő foglalkoztatási kvótájának teljesítéséről a Foglalkoztatási rehabilitációról és a fogyatékkal élők foglalkoztatásáról szóló törvény szerint. A válaszadók közül **senki nem alkalmaz speciális intézkedéseket az esélyegyenlőség biztosítására a foglalkoztatási politikájában.** Emellett a válaszadók többsége szinte nem is számol be a **oktatásokról és a képzésekről a diszkrimináció elleni védelem területén.**

12 A HIVATAL KUTATÁSI ÉS ELEMZÉSI TEVÉKENYSÉGE

A ZVarD szerint a Hivatal hatáskörébe és feladatkörébe tartozik a független kutatások elvégzése (a ZVarD 21. cikkének első franciabekezdése) a meghatározott személyes körülménnyel rendelkező személyek helyzetéről és más diszkriminációval kapcsolatos kérdésekről. A kutatási és elemzési munkával a Hivatal **egyenlőséggel kapcsolatos adatokat** (equality data) szerez meg. Ezek az adatok kimutatják a tényleges egyenlőtlenségeket a különböző társadalmi csoportok között és kulcsfontosságúak a diszkrimináció elleni hatékony védelem biztosításában és az egyenlőség előmozdításában, valamint az ezeken a területeken lévő tendenciák azonosításában, különösképpen a:

- közvetett diszkrimináció megállapítása és bebizonyítása;
- az emberi jogok és szabadságok beteljesedésének megfigyelése és felügyelete az egyenlőség szempontjából;
- a diszkrimináció elleni védelem nyilvános politikáinak formálása és kivitelezése;
- az egyenlőség biztosítására irányuló speciális intézkedések elfogadása, értékelése és végrehajtása.

A Hivatal a kutatási és elemzési tevékenységeit több bonyolultsági szinten is végzi, méghozzá a kutatások, tanulmányok és elemzések szintjén.

12.1 Kutatások

A **kutatások** lehetővé teszik, hogy tudományos eszközökkel tegyünk szert komplex betekintésre egy bizonyos társadalmi problémába vagy jelenségbe. 2019-ben a Hivatal a kutatások szintjén a következő tevékenységeket végezte:

- A Sentprimo-val - a Rehabilitációs és Oktatási Intézettel együttműködve - **felmérést készített a szlovéniai kis- és középvállalkozások sokszínűség-kezelés és az egyenlőség előmozdítás jó gyakorlatairól**, amely a Hivatal tereplátogatásainak keretében a magán-szektor észlelt szükségletei alapján készült. A kutatás azt mutatja, hogy a szlovén támogató környezet az utóbbi években elég sok jó gyakorlatot és intézkedést kivitelezett a nemi egyenlőség és kiegyensúlyozottság, a fogyatékos, az LGBTI+, a magánélet és a munka egyensúlya, illetve a szülők és az idősek támogatása terén. Az egyenlőség és a nemek közötti egyensúly területe az egyik legjobban elismert terület a gazdaságban. Ami hiányzik, az a jó gyakorlatok adatainak szisztematikus gyűjtése a nemzetiség, faj és etnikai származás, nyelv, vallás vagy meggyőződés, társadalmi helyzet, vagyoni helyzet és végzettség személyes körülmények területén.
- A Hivatal a Szlovén Köztársaság Nyilvános Kutatási Ügynökségével együttműködve lezárta **két kétéves célzott kutatási projekt** társfinanszírozásának összes lépését, melyeknek címe: „Strukturális diszkrimináció, mint akadály a mindenki számára méltóságos élet elérésében” és „A diszkrimináció csökkentése és megszüntetése az etnikai származás, faj és vallás alapján”.¹ Ezek kiterjedt tudományos kutatási projektek, amelyek Szlovénia még felderítetlen területeivel foglalkoznak és tartalmazzák az érintettek számára a megfelelő intézkedések végrehajtására vonatkozó ajánlások elkészítését.
- A Hivatal két közvélemény-kutatást tervezett, méghozzá a nyilvánosság **gyűlöletbeszéd**del kapcsolatos észleléseiről és tapasztalatairól, valamint a **diszkriminációval kapcsolatos észlelésekről és tapasztalatokról**. Az utóbbi a Hivatal 2017-es kutatásának ismétlését jelentené, amit az EU Alapjogi Ügynöksége az egyenlőség adatainak gyűjtésének jó gyakorlatai közé sorolt. Mivel a Pénzügyminisztérium 2019 végén beavatkozott a Hivatal függetlenségébe és nem egyezett bele az erre a célra félretett pénzeszközök felhasználásának jogaiba, a két említett kutatást nem tudta elvégezni.
- Az uniós munkavállalókkal szembeni egyenlő bánásmód előmozdításával foglalkozó kapcsolattartó ponttal (EURES) a Hivatal **részt vett a többi EU-tagállamból származó munkavállalók szlovéniai beilleszkedésével kapcsolatos kutatásának tartalmi összeállításában**.
- A Hivatal megkezdte a **diszkriminációval kapcsolatos meglévő kutatások szisztematikus felülvizsgálatát**, melyet egy diagnosztikai térkép eszköz (diagnostic mapping tool) segítségével készít el, amelyet az EU megkülönböztetésmentességgel, sokszínűséggel és egyenlőséggel magas szinten foglalkozó csoportja hozott létre.

12.2 Tanulmányok

A **tanulmányokkal** a Hivatal mélyebb és részletesebb tudást szerez a diszkrimináció elleni védelem egyes meghatározott, tematikusan lekerékített területéről. A tanulmányok szabály szerint egy speciális jelentés elkészítésével záródnak.

2019-ben a Hivatal két tanulmányt végzett a következő területeken:

- **Az értelmi és pszichoszociális fogyatékossgal rendelkező személyek szavazati jogának megvonása:** A Hivatal megvizsgálta egy 2035 főből álló csoport helyzetét, akiknek nem volt lehetőségük részt venni a szavazásokon, mert a hatályban levő jogszabály értelmében a fogyatékossgaik miatt meg lettek fosztva szavazati joguktól egy peren kívüli bírósági eljárásban. A Szlovén szavazati jog megvonására vonatkozó jelenlegi nemzeti szabályozás ellenkezik a fogyatékossgon alapuló közvetlen diszkrimináció tilalmával. Miután a Hivatal áttanulmányozta az értelmi és pszichoszociális fogyatékossgal rendelkező emberek szavazati jogának megvédésének lehetséges útjait, megállapította, hogy a szavazati jog védelme csak elméletileg van biztosítva, nem gyakorlatilag. Azoknak is, akiknek van szavazati joguk, gyakorlatilag elérhetetlen, illetve nem tudnak ugyanolyan hatékonyan szavazni. Ezek a szellemi fogyatékossgal rendelkezők mellett még a demencia betegséggel élő öregek, az átmeneti kognitív fogyatékossgal élők, pl. kábítószer-használat miatt és mások. Ezért szükséges szabályozni a támogató döntési szolgáltatásokat, biztosítani a szavazási folyamatokhoz való teljes hozzáférést, valamint tájékoztatni és felhatalmazni ezeket a szavazókat. A speciális jelentéssel a Hivatal megpróbál megindítani egy tárgyi vitát az Nemzetgyűlésben és a nyilvánosságban is.
- **Az interszexuális személyek helyzete az orvosi eljárásokban:** A Hivatal nem állami szervezetek egyik csoportjának kezdeményezésére áttanulmányozta az interszexuális személyek helyzetét az orvosi eljárásokban az a gyanú miatt, hogy megszegik emberi jogait, illetve egyenlőtlen bánásmódban vannak részesítve a nem személyes körülménye miatt. Tanulmányok céljából a Hivatal 31 egészségügyi intézményt és illetékes állami hatóságot keresett fel. A megkeresések eredményei többek között arra utalnak, hogy a címzettek nincsenek tisztában az interszexuális személyek orvosi kezeléseinek eseteivel; a nem szükséges orvosi beavatkozások kétértelműsége és következetlensége az interszexuális személyek nemi jellemzőibe, valamint a „társadalmi elfogadhatóság” szubjektív megítélésére való támaszkodás, mint kritérium a nem szükséges nem-kiigazítási műveletek eldöntésében.

12.3 Elemzések

Az **elemzések** segítségével a Hivatal megvizsgálja és azonosítja a diszkriminációval kapcsolatos konkrét vagy tágabb értelmű kérdéseinek kulcsfontosságú tulajdonságait. 2019- ben a következő tartalmi területeken végzett elemzéseket:

- **A gyermekjogok védelme és hozzáférhetősége:** a gyermekek a diszkrimináció elleni védelem tárgyát képezik, amely különös figyelmet és gondoskodást fordít erre és a ZVarD is a diszkrimináció súlyosabb formái közé sorolja a gyermekek hátrányos megkülönböztetését. A szlovén jogszabályok, amelyek az ügyfelek üzleti vagy eljárási képességét szabályozzák, korlátozzák a gyermekek képességét, hogy önállóan és közvetlenül fellépjenek közigazgatási és más eljárásokban, többek között a Hivatal előtti diszkrimináció megállapításának eljárásában is. Az elemzés előzetes eredményei azt mutatják, hogy a gyermekjogok terén fontos kérdések nincsenek megfelelően szabályozva a jogi szabályozás egyértelműségére, bizonyosságára és pontosságára vonatkozó körülmények tekintetében. A bonyolult jogi értelmezéstől eltekintve gyakran nehéz egyértelműen meghatározni a gyermekjogok tartalmát vagy terjedelmét (és egyúttal a szülők vagy gondviselők jogainak korlátait). Ezenkívül felmerül a gyermekjogok szabályozásának és a törvényben foglalt helyzetek széttagoltsága. A jogi szabályozás ilyen tartalmát és módját tekintve a gyermekek számára a saját jogi helyzetük legkevésbé sem érthető számukra.
- **A siketek helyzete a felsőoktatásban:** A Szlovéniában élő siketek oktatási helyzetére vonatkozó adatok azt mutatják, hogy a siketek közül csak egy százaléka vett részt közép- és felsőoktatásban, a teljes népesség 23,7%-hoz képest. Ez a történelmi struktúrális és rendszerszintű (intézményesített) diszkrimináció eredménye, valamint ennek a diszkriminációnak és következményeinek megszüntetésében mutatkozó bizonytalanság és eredménytelenség eredménye. A Hivatal az elemzéssel megállapította, hogy a siketek Szlovéniában a közelmúltig nyelvi asszimilációs próbálkozásnak voltak kitéve. Annak ellenére, hogy ez a terület ma jogilag el van rendezve, a szlovén jelnyelv használati jogának megsértését nem veszik eléggé komolyan. Az oktatáshoz való jog beteljesedésének tekintetében ezért fennáll a diszkrimináció tilalom megsértésének gyanúja. Az elmúlt években javultak az oktatásban lévő fokozatos kétnyelvűség erőfeszítései, de ez a politika hiányzik a felsőoktatásban.

12.4 Vizsgálatok

A Hivatal kutató és elemzési tevékenységeinek egyik alapja a vizsgálatok, megkeresések formájában. 2019-ben a Hivatal 120 vizsgálatot végzett írásos megkeresések formájában. Ebből 53-at diszkriminációs esetekkel kapcsolatos adatgyűjtés keretében végzett más állami szerveknél, 18-at pedig az intézkedésekre vonatkozó adatgyűjtés keretében, amelyeket 2019-ben fogadtak el a minisztériumok és az állami szolgálatok a diszkrimináció elleni védelem és az egyenlőség előmozdítása területén.

Emellett a Hivatal 49 írásos megkeresést is végzett a következő tartalmi területeken:

- a nem, életkor és a foglalkoztatási státusz miatti bérszakadék fennállása a közsférában;
- interszexuális személyek helyzete az orvosi eljárásokban;
- az értelmi és pszichoszociális fogyatékossggal élő személyek szavazati jogának megvonása;
- az egyenlő bánásmód kérdései a környezetvédelem, a tér és a lakáspolitikai területén;
- többcélú roma központok működtetése;
- biztonság az iskolákban és az oktatásban;
- a szlovén nyelvhez való jog biztosítása az egészségügyben.

13 A HIVATAL EGYÜTTMŰKÖDÉSE ORSZÁGOS SZINTEN

2019-ben a Hivatal megerősítette együttműködését az összes érdekelt féllel, az összes kormányzati ággal és a független állami szervekkel. Ezzel gyakran több különböző célt követett, illetve teljesítette a ZVarD szerinti feladatait és hatásköreit, különösképpen a diszkrimináció elleni védelem általános helyzetének megfigyelését, amely kölcsönös információcserét igényel (ZVarD 21. cikk) és a nyilvánosság tudatosságának növelését a diszkriminációról (ZVarD 21. cikk).

Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos minden találkozása munka jellegű volt (például miniszterekkel, államtitkárokkal, más független állami szervek képviselőivel). Ezek a találkozások a legnagyobb mértékben a Hivatal előző évek éves jelentéseinek bemutatásához kapcsolódtak, valamint az aktuális közös témákkal kapcsolatos információcseréhez, mint például az észlelt rendszerszintű diszkrimináció esetei, a törvényhozás fejlesztésével kapcsolatos észrevételek és szükségletek, a szerv működési feltételeinek biztosítása stb. A Hivatal, mint önálló és független állami szerv aktívan részt vesz a diszkrimináció elleni védelem helyzetének megfigyelésében, különösképpen az ország jelentéseiben az emberi jogok védelmével kapcsolatos nemzetközi kötelezettségek teljesítéséről. Részt vesz az együttműködés többé-kevésbé formalizált formáiban is, mint például a tárcaközi munkacsoportok munkájában, különböző tanácsokban, egyes együttműködési formák pedig teljesen tematikus jellegűek. Az együttműködési formákba tartoznak a Hivatal részvételei a szervezetek egyes fontosabb nyilvános eseményein, amelyek a Hivatal feladataira és hatásköreire vonatkoznak.

Az éves jelentés bemutatása a nyilvánosságnak a Hivatal központi és jogilag meghatározott folyamata minden évben. Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos 2019. májusában átadta a 2018-as éves jelentést a **Szlovén Köztársaság Nemzetgyűlésének elnökének**. Egyúttal kifejezte elégedettségét az intézmény intézményes fejlődése iránt és kiemelte, hogy a szerv létesítési folyamatában, a 2016-os alapítás óta hiányosságok mutatkoztak a ZVarD-ban. 2019 júniusában a jelentést áttanulmányozták a Nemzetgyűlés Munkaügyi, Családügyi, Szociális és Fogyatékosügyi Bizottságának tagjai, valamint a Nemzetgyűlés Petíciókkal, emberi jogokkal és esélyegyenlőséggel foglalkozó bizottságának tagjai.

A 2018-as éves jelentést a biztos átadta a **Szlovén Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnökének** is, bemutatta a Szociális Védelmi, Munkaügyi, Egészségügyi és Fogyatékosügyi Bizottságtagjainak, valamint a tanácsosoknak a Nemzeti Tanács 19. ülésén.

A 2018-as éves jelentést a biztos átadta a **Szlovén Köztársaság elnökének** is. 2019. novemberében részt vett az elnök fogadtatásán a Gyermekvilágnapján és a Gyermekjogi Egyezmény 30. évfordulóján.

Foto: Bor Slana/STA

Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos a 2018-as rendes éves jelentés bemutatása alkalmával Borut Pahornak, a Szlovén Köztársaság államfőjének mutatta be a szerv fejlődését és haladását.

A Szlovén Köztársaság kormányával és az államigazgatósággal való együttműködés keretében az esélyegyenlőségi biztos 2019 végén találkozott az államtitkárral a Miniszterelnök kabinetjében és a 2021-es szlovén elnökség előkészítésének és végrehajtásának összehangolásával foglalkozó projektcsoport vezetőjével. Az év folyamán találkozott egyes miniszterekkel, akiknek bemutatott néhány fontos rendszerszemléletű kérdést a munkaterületéről. Találkozott az MDDSZ, MIZS, MzI, MP és MZZ képviselőivel. A biztos találkozott és megvitatta az aktuális rendszerszemléletű kérdéseket az MJU, MORS és MOP képviselőivel is.

2019-ben a minisztériumokkal való rendszeres együttműködésre sor került a:

- Az Emberi Jogok Tárcaközi Bizottságában,
- A Gazdaságban lévő emberi jogok nemzeti cselekvése tervének kapcsolattartó csoportjában
- Az MDDSZ-nél működő Szakértői tanácsában a nemek közötti egyenlőségért
- Az Ombudsman emberjogi tanácsában.

Egyes minisztériumok, különösen az MDDSZ és az MZZ felkérése a Hivatal részt vett **kérdőívek előkészítésében és kitöltésében, valamint adatgyűjtésben** azzal a céllal, hogy Szlovénia jelentéseket készítsen a különböző nemzetközi köteleességek teljesítéséről az emberi jogok védelme területéről az ENSZ, OECD, az Európa Tanács és más szervezeteknek. Részt vett érdemi megbeszéléseken a Kormányzati Fejlesztési és Európai Kohéziós Politikai Kormányhivatalán belül (pl. A fenntartó fejlődési célok önkéntes nemzeti felülvizsgálatának előkészítése a

2030-as fenntartó fejlesztési menetrend szerint). A Hivatal képviselői találkoztak a Szlovén Köztársaság Kormányának migránsok gondozásáért és beilleszkedéséért felelős irodájának vezetőivel a Ljubljanei Menekültek Otthonában (a hangsúly a gyermekek jogainak gyakorlásán volt a nemzetközi védelmi státusz megszerzésére irányuló eljárásokban, különös tekintettel a kísérő nélküli kiskorúakra).

2019- ben a Hivatal képviselői részt vettek a Nemzetiségi Kormányhivatal (UN) hat rendezvényén, amelyet a Szlovéniában a nemzeti konzultációs folyamat megerősítéséért című projekt keretében hajtottak végre a Romák nemzeti platformjának fejlesztése és korszerűsítése révén. Együttműködés folyt a rendőrséggel is.

A Hivatal más független állami szervekkel folytatott együttműködésének keretében az esélyegyenlőségi biztos találkozott a Szlovén Köztársaság Alkotmánybíróságának elnökével és főtitkárával és megvitatták a közös témákat és az együttműködésüket. Az ombudsman elnökét is fogadta és elszánta magát a két intézmény közötti együttműködés megerősítésére. A esélyegyenlőségi biztos fogadta az információs biztost is, akivel megvitatták az egyenlőségre vonatkozó adatok szisztematikus és időszakos adatgyűjtésének jogalapjának kérdést, amely szükséges a diszkriminációellenes nyilvános politikák nyomon követése, végrehajtása és értékelése céljából.

A Hivatal együttműködött a Szlovén Köztársaság Kutatási Közügynökségével, a Szlovén RTV-vel és munkamegbeszélést tartott az európai unió Szlovén képviselőivel. A Hivatal három 2019-es tereplátogatás keretében többek között találkozott a **meglátogatott régiók polgármestereivel is (Saleska dolina, Koroska és Goriska régió).**

Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos a Koroška régióban tett látogatása során Dalja Pečovniknak, a Črna na Koroškem Képzési, Munkaügyi és Védelmi Központ igazgatójának mondott köszönetet a fáradozásokért és kedvességért, amivel a társadalom legelesettebb tagjait segítik.

14 A HIVATAL EGYÜTTMŰKÖDÉSE A CIVIL TÁRSADALOMMAL

A Hivatal egyik feladata a ZVarD szerint, hogy működjön együtt a civil társadalom szervezeteivel, amelyek az egyenlő bánásmód, az emberi jogok és szabadságok védelme, a kiszolgáltatott csoportok diszkrimináció elleni védelmével, vagy a társadalmi vagy egyéb támogatás terén működnek. Ezek a szervezetek a Hivatal számára értékes információforrást jelentenek, hisz a saját működési területünkön a terepmunka közben észlelik a lényeges problémákat és szükségleteket, rendszer- és individuális szinten egyaránt. Felhívják a figyelmet az aktuális egyenlő bánásmódra vonatkozó kérdésekre, ezért a Hivatal számára stratégiai partnereknek számítanak a ZVarD által meghatározott feladatai teljesítésében a diszkrimináció elleni védelem területén, valamint a diszkrimináció megelőzésére és megszüntetésére irányuló intézkedések megformálása területén.

A Hivatal a civil társadalom szervezeteivel különböző módokon működik együtt, meghozzá:

- strukturált párbeszéd;
- konzultatív találkozások és munkaértekezletek;
- részvétel az általuk szervezett eseményeken;
- üzenetek, melyek támogatják projektjeiket.

14.1 Strukturált párbeszéd a nem kormányzati szervezetekkel

2019-ben a Hivatal négy tematikus strukturált párbeszédet szervezett. A Hivatal így ismerkedik meg szisztematikusan a legfontosabb kihívásokkal a diszkrimináció területén, amelyekkel a párbeszédekben résztvevő civil társadalom szervezeteinek tagjai találkoznak, valamint azok a célcsoportok, amelyeknek ezek a szervezetek tevékenykednek. A Hivatal a meghívókat a strukturált párbeszédre mindig elküldi az összes civil társadalmi szervezetnek egy adott területről, a visszajelzések pedig mindig változatosak. A Hivatal 2019-ben a következő strukturált párbeszédet szervezte:

- **a volt Jugoszlávia nemzeteinek és nemzetiségeinek tagjainak szervezeteivel.** A találkozón részt vettek a Szlovéniában élő montenegrói, horvát és makedón szövetségek képviselői, valamint a Szlovénia volt Jugoszláviai etnikai csoportjainak kulturális társaságainak egyesülete (EXYUMAK). A megbeszélésen a beszélgetőpartnerek kiemelték a szlovén jogrendben a volt Jugoszlávia népeinek és nemzetiségeinek közösségeinek kollektív helyzetének és (kulturális) jogainak szabályozásának hiányát és az ebből fakadó elhanyagoltság érzését.
- **a bejegyzett templomokkal és vallási közösségekkel:** a találkozón az 54 meghívott templom és vallási közösség közül 11 képviselő vett részt. A beszélgetőpartnerek kiemelték számos kihívást, köztük a nyilvános intézmények kisebb vallási csoportokkal szembeni megkülönböztetésmentes bánásmód szükségletét, a hadseregben és börtönökben nyújtott lelki gondozás kérdését, a diszkrimináció érzését a mindennapi életben, valamint az iskolákban lévő táplálék biztosításának szükségét, amely a diákok vallási meggyőződéseivel összhangban volna. A strukturált párbeszéd eredményeként a Hivatalnak be lett nyújtva egy konkrét ajánlás diszkrimináció kezelésére a gyerekek étkezésével kapcsolatban a nevelési és oktatási intézetekben. A diszkrimináció megállapítási eljárás során a Hivatal közreműködésével a szülők és az intézet vezetősége a tervezett megállapodás alapján közelebb jutottak a lehetséges megoldáshoz.
- **a gyermekjogok területén:** a 20 meghívott nem kormányzati szervezet közül, akik ezen a területen működnek, a strukturált párbeszédre 8 szervezet vett részt. A képviselők a megbeszélésen kiemelték azoknak a gyermekeknek az egyenlőtlen helyzetét, akik szegénységben élnek, roma gyermekek, migránsok gyermekei vagy sajátos nevelési igényű gyermekek. Felhívták a figyelmet a tanárok diszkriminációval való szembesülésének kompetenciájának hiányára, valamint ennek a problémának az iskolák és illetékes minisztériumok általi rendszerszintű figyelmen kívül hagyására. Kiemelték a kortárs erőszak problémáját is a zaklatás, mint a diszkrimináció egyik formájaként. Meggyőződésük szerint a nem kormányzati szervezetek, melyek ezen a területen nyújtanak képviseletet, alulfinanszírozottak.

- **a nemi egyenlőség területén:** A résztvevők nagy száma és az eltérő tartalmak miatt a Hivatal úgy döntött, hogy több elkülönülő strukturált párbeszédes konzultációt tart. A konzultációk bevezető fordulójában részt vett a Rdeca Zora (Vörös Hajnal) kollektívája, amely a nemi egyenlőség tudatosságának területén tevékenykedik. A találkozón kiemelték a szexizmus és a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelem holisztikus megközelítésének szükségességét. Néhány átfogó diszkriminációs kérdés is feltevődött. Egy másik esetben a Hivatal munkatársai mély szakmai beszélgetést tartottak az akadémiai szféra képviselőivel, még hozzá a társadalomtudományok területéről. A beszélgetés a nem személyes körülményével rendelkező személyek társadalmi szintű diszkriminációjának kezeléséről szólt.

14.2 Konzultatív találkozások és munkaértekezletek a civil társadalom szervezeteinek képviselőivel

2019-ben a Hivatal **kilenc konzultatív találkozást és munkaértekezletet szervezett a civil társadalom szervezeteivel**. Az ilyen munkaértekezleteken a Hivatal megnyitja a diszkrimináció elleni védelemmel kapcsolatos aktuális kérdéseket, amelyeket a résztvevők közvetlenül észlelnek terepmunkájuk közben. Emellett beazonosítja a további együttműködések lehetőségeit és a civil társadalmi szervezetek tevékenységeinek támogatását. 2019-ben a Hivatal az ilyen találkozásokat a következő tartalmak keretében szervezte:

- **A lakosság tudatosságának növelése a diszkriminációról:** A Hivatal több értekezletet szervezett a „Za vse/4ALL” (Mindenkinek) projekt keretében, melyet a Szlovén Köztársaság Szakmai Rehabilitációs Szolgáltatóinak Szövetsége hajtott végre a VOZIM intézettel és a Szlovén Filantrópiával együttműködve. A projekt célja egy átfogó figyelemfelkeltő kampány megvalósítása a diszkriminációról, melynek célcsoportja a nem kormányzati szervezetek. A Hivatal a Szlovén Szociológiai Társaság Terminológiai Szekciójával konzultálva felvetette a diszkrimináció szociológiai és jogi értelmezései közti különbségek kérdését, valamint ennek a hatását a tudatosságnövelő tevékenységek és kommunikációs stratégiák tervezésére és irányítására.
- **A Hivatal a Sožitje (Együttélés) Egyesülettel, az értelmi fogyatékosággal élő személyek reprezentatív fogyatékosággal foglalkozó szervezetével együttműködve** kiválasztotta és összegyűjtötte a Hivatal munkájáról és a diszkrimináció feljelentési módjáról szóló információkat könnyű olvasatban, amelyeket az értelmi fogyatékosággal élő személyek is kipróbáltak.
- **A roma közösség egyenlőtlenségének kritikus helyzete:** A Hivatal számos munkaértekezleten vendégül látta a Szlovéniai Roma Szövetség, az Anglunipe Roma Egyesület és az Amnesty International Szlovénia képviselőit. Az ülésen közös témaként emelték ki a jogszabályok radikális megváltoztatásának szükségességét, az általános oktatási rendszer problémáit és diszkriminációját, valamint a romákkal szembeni gyűlöletbeszédet.
- **Az interszexuális személyek jogainak védelme az orvosi eljárásokban:** A Hivatal elkülönülő értekezleteken találkozott az LMBTI + személyek jogait védő szlovén civil szervezetek csoportjával és az Intersex International Europe nemzetközi szervezet képviselőivel. A találkozások témája az interszexuális emberek jogait védő szervezetek közötti együttműködések tapasztalatai voltak. A találkozásokon ki lett emelve az interszexuális személyekkel szembeni bánásmód fogalma az emberi jogaik védelme szempontjából (human rights based approach).

- **Fogyatékossgal élő személyek szavazati jogának megvonása:** a Soncek Egyesülettel - a Szlovéniai cetrális parézissel foglalkozó társaságok egyesületével, a Hivatal információcserét folytatott az értelmi és pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek szavazati jogának megfosztása következményeinek kiküszöbölésére irányuló erőfeszítésekről. A beszélgetőpartnerek bemutatták a Hivatalnak a cselekvőképességtől megfosztott vagy kiterjesztett szülői jogokkal rendelkező személyek tapasztalatait is.

Az esélyegyenlőségi biztos és munkatársai 2019-ben **21 eseményen vettek részt, amit a civil társadalom szervezetei szerveztek**, ahol sokszor aktív előadóként is részt vettek. Ezek az események a következő tartalmi területeket fedték le:

- gyermekjogok és a fiatalok társadalmi integrációja;
- az öregekkel szembeni előítéletek és az öregek kizárása;
- online gyűlöletbeszéd és álhírek;
- a munka és a magánélet összehangolása;
- az interszexuális személyek jogai;
- a nemzetközi napokat megünneplő ünnepi események;
- harc a cigányellenesség ellen.

Az említetteken kívül a Hivatal 2019-ben **támogató üzenetekkel támogatott kilenc projekt javaslatot**, amelyekkel a civil társadalom szervezetei versenyeztek pályázatokon a nemzeti és európai pénzügyi forrásokért.

15 A HIVATAL EGYÜTTMŰKÖDÉSE A GAZDASÁGI SZEKTORRAL

A Hivatal kutatása a diszkrimináció felfogásáról, amit 2017-ben készített, kimutatta, hogy a megkérdezettek fele, akik diszkriminációt tapasztaltak, ezt éppen a **munka és foglalkoztatás** területén élték meg. Ezért a Hivatal 2019-ben **megegyeztetett a gazdasági magánszektorral folytatott együttműködési tevékenységeit**. A Hivatal megpróbálta kiemelni, hogy a diszkrimináció elleni védelemnél nem csak a diszkrimináció feltárása és megállapítása a lényeg, hanem a diszkrimináció megjelenésének megelőzése is. A diszkriminációellenes jogszabályok által nyújtott lehetőségek és köteleességek ismerete az első lépés a befogadó munkakörnyezethez és a diszkrimináció tilalom megszegésének üzleti kockázatainak csökkentéséhez.

A Hivatal 2019-ben a gazdasági szektorral legfőképp **három regionális tereplátogatás** keretében működött együtt. Ezekben a tereplátogatásokon a gazdasági szövetségek és vállalatok képviselőivel is beszélgetett. A praktikus jogi tanácsokkal a képviselőknek bemutatta a **diszkrimináció megakadályozását a munkahelyen** mint lehetőséget, nem csak mint kötelességet.

A Hivatal az elmúlt évben elvégzett egy **a Szlovén kis és közép vállalatoknál zajló sokszínűségkezelési és egyenlőséget előmozdító gyakorlatokra vonatkozó kutatást**, aminek egyik része hasznos és praktikus intézkedéseket tartalmaz a cégek sokszínűségkezelésének fejlesztéséhez.

Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos részt vett a **gazdaságbeli felelősségteljes üzleti bánásmódról és az emberi jogokról szóló Fórumon**, melyet 2019. május 31-én szervezett a Külügyminisztérium a Szlovén Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve. A fórumot az Emberi jogok gazdaságban való tiszteletben tartásának nemzeti cselekvési terve keretében készült, melynek prioritása a diszkrimináció megelőzése és az esélyegyenlőség elősegítése a munkahelyeken.

A gazdasági szektorban lévő emberi jogok helyzetével kapcsolatos trendek és újítások figyelemmel kísérése érdekében a Hivatal részt vett **egy stratégiai fórumon** 2019. szeptember 2. és szeptember 3. között, **Bledben**, melynek címe Viri (ne)stabilnosti (Az (in)stabilitás forrásai).

A Gyermekbazar nevű eseményen az esélyegyenlőségi biztos szakmai munkatársai gyerekekkel és szüleikkel beszélgettek a diszkriminációról és közösen az egyenlőség témájával kapcsolatos rövid üzeneteket tartalmazó cetliket gyártottak.

16 TUDATOSSÁGNÖVELÉS, OKTATÁS ÉS TÁJÉKOZTATÁS

Az általános és célzott nyilvánosság tudatosságának növelése, oktatása és tájékoztatása céljából a Hivatal 2019-ben számos tevékenységet végzett. Ezek a tevékenységek tartalmuk és céljaik szerint megfelelnek a ZVarD 21. cikkének ötödik bekezdésének határozatának, mely szerint a Hivatal egyik feladata és hatásköre **felhívni az általános nyilvánosság figyelmét a diszkriminációra és annak megakadályozására irányuló intézkedésekre.**

A Hivatal tudatosságnövelés céljából **négy tereplátogatást** végzett, amelyek keretében beszélgetéseket és tanácsadásokat tartott különböző célközönségeknek. A következő helyekre látogatott el:

- Saleska-völgy;
- Koroska régió;
- Goriska régió;
- Brezje - Zabjak roma település.

A tudatosságnövelő tevékenységei keretében a Hivatal részt vett **három nagyobb kiállítási rendezvényen**, amelyek az életkor személyes körülményéhez fűződnek (tehát az öregekhez és a gyerekekhez) és az anyasághoz/apasághoz:

- A generációk közötti együttélés napjai, 2019. május 14. és 16. között, a ljubljana Kiállítási és konferencia központban (Gospodarsko razstavisce);
- Gyermekbazár, 2019. szeptember 14-15, Kiállítási és konferenciai központ és
- Harmadik Életszakasz Fesztivál, 2019. október 1 -3-ig, Cankarjev dom

Csatlakozott a Dan za spremembe - spregovorimo o diskriminaciji! (A változások napja - beszéljünk a diszkriminációról) **információs kampányhoz**, amelyet a Szlovén Filantrópia szervezett tizedik alkalommal 2019. április 6-án.

A Hivatal a **saját maga akadálymentesítését**, különösen a kommunikációnak a javítására irányuló erőfeszítéseket is a tudatosság növelés jogi feladatának tekinti. A speciális közönségekhez, mint a fogyatékkal élő személyek vagy a kiszolgáltatott csoportokhoz (gyerekek, várandós nők), kizárólag hozzáférhető és érthető tartalmakkal és üzenetekkel közeledhet.

A Hivatal 2019-ben tette közzé **alapvető tájékoztatóját** az őshonos nemzeti közösségek - magyar és olasz - nyelvein, valamint Braille-írás formájában. Kiadott egy külön tájékoztatót elektronikus formában a gyermekek, terhes nők, szülők és családok jogairól a diszkrimináció elleni védelem összefüggésében.

A diszkrimináció elleni védelemről készített informatív anyagot 2019-ben olasz és magyar nyelvűre is lefordították. A biztos 2019-ben Braille-írással is kiadott egy informatív anyagot, illetve „Mondjunk nemet a terhes nők és a szülők munkahelyi diszkriminációjára” címmel egy speciális dokumentumot is publikált.

A **könnyű olvashatóság** a szövegek (információk) írásának egy speciális formájának szokásos elnevezése, amelyet a speciális formában és gondosan ellenőrzött tartalommal ellátott szöveg mellett képi anyag egészít ki. A könnyen olvasható anyagok biztosítják, hogy a tartalom mindenki számára érthető legyen, ideértve az értelmi és pszichoszociális fogyatékkal élő személyeket, a mentális fejlődési rendellenességekkel küzdőket, az időseket, valamint a szlovén nyelvet éppen tanulókat (gyermekek, külföldiek). A Hivatal a következő tartalmakat készítette el könnyen olvasható formában:

- a szerv és annak feladatainak és hatásköreinek általános bemutatója,
- diszkrimináció feljelentési űrlap és
- útmutató az űrlap kitöltéséhez.

2019-ben a Hivatal számos felkérést kapott, hogy vegyen részt más állami szervek, közintézmények vagy civil társadalmi szervezetek által szervezett rendezvényeken és kampányokban. A Hivatal öt ilyen rendezvényen vagy nyilvános eseményen vett részt.

Az emberi jogokról szóló **oktatás** az emberi jogok tiszteletének alapja. Ez vonatkozik a diszkrimináció elleni védelem területére is. A Hivatal ezzel a céllal oktatja és tájékoztatja a nyilvánosságot a diszkriminációról és a diszkrimináció megakadályozásáról. Az oktatás magába foglal minden tevékenységet, amelyeket a Hivatal végez általános oktatási formákban (például előadások, workshopok) azzal a céllal, hogy a lényeges üzenetet a munkájáról, hatásköréről, a diszkrimináció elleni védelemről és az egyenlőség előmozdításáról átadja bizonyos célközönségeknek. Ezek olyan események, amiket a Hivatal saját maga szervezett, vagy pedig részt vett mások által szervezett rendezvényeken. **2019-ben tizenhárom ilyen oktatási tevékenységet végzett**, ahol a Hivatal munkatársai oktattak és tájékoztattak bizonyos célközönségeket.

A **tájékoztatással** kapcsolatban, amely a Hivatal számára a tudatosságnövelés szükséges része, 2019-ben a **média területén** érezhető előrehaladás történt úgy a hagyományos médiában, mint a közösségi hálózatokban való megjelenés tekintetében.

2019-ben az Esélyegyenlőségi Hivatal a médiáknak **19 nyilvánosságnak szóló üzenetet küldött**, Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos pedig **39 alkalommal nyilatkozott különböző rádiós és televíziós médiumoknak**, amelyek a következő tartalmakra vonatkoztak leggyakrabban:

- a diszkrimináció megállapított esetei;
- a személyes körülmény alapján történő diszkriminációs bánásmódok feltételezett esetei;
- nemzetközi napok;
- a Hivatal első keresetének benyújtása a Ljubljana-i Járásbíróságnak életkoron alapuló diszkrimináció miatt;
- tereplátogatások és
- a szervezet hatáskörei és

Az újságírók kérdései legtöbbször a következő tartalmakra vonatkoztak:

- a Hivatal elvégzett munkája (döntéshozatal az egyéni eseteknél, tanácsadás, rendszer-szintű ajánlások és az első feljelentés) és
- társadalmilag aktuális események (a Tiffany klub elleni támadás, egy taxi szolgálat nem volt hajlandó migránsokat szállítani stb.).

A Hivatal 2019 októberében elkezdte közzétenni a munkája speciális elektronikus összefoglalóját (Novicnik) a média jobb és naprakészebb tájékoztatása érdekében, az érdekelődő egyének számára pedig elkezdte közzétenni a munkájáról szóló hírek elektronikus összefoglalóját.

A nyilvánosságnak szóló információkat a Hivatal 2019-ben a www.zagovornik.si honlapon és a **Facebook** és **Twitter közösségi hálózatokon** jelentette meg.

Az Európai Bizottság szlovéniai képviselőjének vezetője, dr. Zoran Stančič az Európai Bizottság nevében gratulált Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztosnak a szerv létrehozásához és az utóbbi három év során elvégzett munkájához.

17 A HIVATAL NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A Hivatal nemzetközi szintű tevékenysége 2019-ben magába foglalja a diszkriminációról szóló elérhető információk jogilag meghatározott cseréjét az uniós szervekkel, valamint az együttműködés más formáit. 2019-ben a Hivatal **47 nemzetközi szakértekezleten, konferencián és más eseményen vett részt**. A kétoldalú nemzetközi tevékenységek keretében részt vett vagy szervezett 6 találkozót más országok szlovéniai diplomatikus képviselőivel, valamint más európai országok hasonló esélyegyenlőségi szerveivel.

A nemzetközi együttműködés a Hivatal számára lehetővé teszi szélesebb nemzetközi térbe való beleilleszkedést és ismertséget. Ilyen módon erősíti a szervezet szakmai kompetenciáit a diszkrimináció ellenes jog fejlesztése területén és a diszkrimináció elleni védelem és az egyenlőség előmozdítás politikáinak formálása területén.

A Hivatal **15 találkozón vett részt az Európai esélyegyenlőségi szervek (Equinet) hálózatán belül** - az Equinet 47 nemzeti esélyegyenlőségi szervet kapcsol össze 37 európai országból. Az értekezletek célja a megfelelő gyakorlatokon és kihívásokon alapuló kölcsönös tanulás, amelyekkel az esélyegyenlőségi szervek mandátumaik teljesítése közben találkoznak nemzeti szinten. A Hivatal a következő témákkal foglalkozó munkacsoportokban vett részt:

- irányelvek kialakítása,
- egyenlőségi jog,
- nemi egyenjogúság,
- kommunikációs stratégiák,
- kutatások és adatgyűjtés és
- mozgásszabadság

Számos más szemináriumon és nemzetközi rendezvényen is részt vett az Equinet égisze alatt.

Az Európai Bizottságon (EB) belüli diszkrimináció elleni védelem területét az Igazságügyi és Fogasztóügyi Főigazgatóság látja el. 2019-ben a Hivatal részt vett a megkülönböztetésmentesség, az egyenlőség és a sokszínűség magas szintű csoportjának két ülésén az EB-n belül. A nemzeti esélyegyenlőségi szerv képviselőjeként a Hivatal másodlagos tagként vett részt a magas szintű munkacsoportban, mivel ez a csoport elsősorban a nemzeti kormányok vagy a politikai döntéshozatallal foglalkozó szervek képviselői közötti együttműködésre hivatott. A Hivatal az EB égisze alatt négy nemzetközi tevékenységben is részt vett, mind az EB és partnerei, mind pedig az EU Tanácsának finn elnökségének szervezésében, valamint találkozott az EB szlovéniai képviselőjének vezetőjével, dr. Zoran Stancic-csal.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége - az FRA feladata, hogy független segítséget és szakértelmet nyújtson az EU intézményeinek és tagállamainak az alapvető jogok területén. Az Ügynökség éves konferenciákat szervez az alapvető jogokkal kapcsolatban, több száz szakértő és más érdekelt fél részvételével. A Hivatal részt vett az FRA, az EB és az EU Tanácsának finn elnöksége által szervezett konferencián..

Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos Brüsszelben részt vett az Equinet Közgyűlés éves ülésén, ahol megválasztották az igazgatótanács tagjává a 2019-2021-es mandátumi időszakra.

Az Equinet éves közgyűlésén Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztost a végrehajtó bizottság tagjává választották a 2019-2021 közötti időszakra. Megválasztása a szlovéniai intézményes diszkrimináció-ellenes küzdelem fejlesztéséért tett erőfeszítések fontos elismerését jelenti. A végrehajtó bizottságba választották az nemzeti esélyegyenlőségi szervek képviselőit is (a fényképen balról jobbra): Konstantinosz Bartzelliotisz (Görögország), Valérie Fontaine (Franciaország), Rhoda Garland (Málta), Patrick Charlier (Belgium), Kirsi Pimiä (Finnország), Laurence Bond (Írország), Tena Šimonović Einwalter (Horvátország) és Sandra Konstatzky (Ausztria).

2019-ben a Hivatal két platform három ülésén vett részt, amelyek az Európa Tanács (ET), az FRA, az Equinet és a Nemzeti Emberjogi Intézmények Európai Hálózat (ENNHRI) vezetése alatt működnek. Az első a Roma Egyenlőség Operatív Platformja (OPRE) volt, a második pedig a Gazdasági és Szociális Jogok Együttműködési Platformja (CPSER). Az üléseken ezen szervezetek képviselői és a nemzeti esélyegyenlőségi szervek és a nemzeti emberi jogok védelmével foglalkozó intézmények szakértői vettek részt.

A Hivatal három olyan konferencián is részt vett, amelyeket az ET megkülönböztetésmentességért felelős osztálya az ET rasszizmus és intolerancia elleni küzdelemért felelős bizottsága, valamint az ET emberi jogokkal szexuális orientációtól és nemi identitástól függetlenül foglalkozó osztálya (SOGI) szervezett. A magas szintű konferencia keretében Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos találkozott az ET emberjogi biztosával Dunja Mijatovic-csal, az észak-írországi Egyenlőségi Bizottság ügyvezető igazgatójával Evelyn Collinsszal és az Equinet Végrehajtó Bizottságának tagjával, Valérie Fontine-val a Francia Egyenlőségi Hatóságtól.

A Blejben tartott stratégiai fórumon Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos találkozott az ENSZ emberjogi biztosával, Michele Bachelettel.

Michelle Bachelet, az ENSZ emberi jogi főbiztosa a Bledi Stratégiai Fórumon gratulált Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztosnak a szerv haladásáért és fejlődéséért. A biztost tájékoztatta arról, hogy mandátuma alatt még inkább hangsúlyos lesz a migránsok elleni növekvő türelmetlenség problémája, a nemek közötti egyenlőség, az idősek és mozgássérültek esélyegyenlősége és a gyűlöletbeszéd elleni küzdelem.

Az egyik munkaértekezleten találkozott Riika Peltonen Quijanoval, az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának (UNHCR) képviselőjével, aki a szlovéniai helyzet megfigyeléséért felelős.

A Hivatal aktívan részt vesz a más nemzetközi szervezetekkel folytatott vélemény- és információcserében. 2019-ben összesen 17 kölcsönös információcserét folytatott a diszkrimináció területén. Az Equinet esélyegyenlőségi jogával foglalkozó munkacsoport keretében 11 felkérést kapott információkért arról, hogy milyen módon vannak egyes területek rendezve Szlovéniában. Emellett a Hivatal válaszolt még hat másik nagyszabású nemzetközi megkeresésre illetve kérdőívre különböző nemzetközi szervezetektől, még hozzá kétszer az FRA-tól (hozzájárulás a harmadik uniós felmérésről a kisebbségekről és a diszkriminációról (EU MIDIS III), valamint az FRA 2020-as éves jelentéséhez nyújtott nemzeti hozzájárulás), kétszer az ENSZ-től (hozzájárulás az ENSZ szexuális orientációval és nemi identitással foglalkozó független szakértőjének (SOGI) speciális jelentéséhez és hozzájárulás az emberi jogokkal kapcsolatos új és feltörekvő technológiák vizsgálatához), kétszer pedig az Equinet-től (hozzájárulás az esélyegyenlőségi hatóságok szerepéről a mesterséges intelligenciáról, az algoritmikus döntéshozatalról és a diszkriminációról szóló nyilvános diskurzusban, valamint hozzájárulás hármas megkereséshez a faji egyenlőségről szóló irányelv kivitelezéséről, a foglalkoztatási

esélyegyenlőség irányelv kivitelezéséről, az EB ajánlásai az esélyegyenlőségi szervek standardjairól, valamint az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség területén az új EB által elkészítendő stratégiai dokumentumok érdemi kiemelésével kapcsolatos hármas vizsgálat-hoz.

2019-ben a Hivatal kérelmet nyújtott be a délkelet-európai esélyegyenlőségi hivatalok együttműködéséről szóló nyilatkozathoz, amelyhez nyolc esélyegyenlőségi hivatal csatlakozott Albániából, Bosznia és Hercegovinából, Montenegróból, Horvátországból, Észak-Macedóniából és Szerbiából. A nyilatkozatban részt vevő intézmények vállalták, hogy együttműködnek a kölcsönös tisztelet, a koordináció, a partnerség, az egyenlőség, a közös tervezés, a tevékenységeik összehangolása és a folyamatos párbeszéd elveinek megfelelően.

Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos részt vett a Délkelet-európai esélyegyenlőségi hivatalok negyedik regionális konferenciáján.

A délkelet-európai esélyegyenlőségi szervek 4. konferenciájának résztvevői a régió diszkrimináció-ellenes küzdelmével kapcsolatos témákról, többek között az etnikai és vallási sztereotípiákról és előítéletekről, illetve az esélyegyenlőségi szervek függetlenségéről tárgyaltak.

2019-ben a biztos és munkatársai **12 másik nemzetközi eseményen is részt vettek, amelyek a fent említett multilaterális szervezetek keretein kívül zajlottak.**

A kétoldalú együttműködés keretében a Hivatal 2019-ben **6 eseményt szervezett, vagy vett részt rajtuk.**

Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos szervezett egy értekezletet az EU tagállamok Szlovén Köztársasági nagyköveteivel és az EB szlovéniai képviseletének vezetőjével. A találkozón részt vettek Ausztria, Belgium, Bulgária, Franciaország, Görögország, Horvátország, Írország, Olaszország, Németország, Hollandia és Lengyelország nagykövetei és más diplomáciai képviselők, valamint az EB szlovéniai képviseletének vezetője. A montenegrói parlament emberi jogi bizottságának küldöttségét is fogadta. Partnerként részt vett az olaszországi szlovén nagykövetség és a Ljubljanoi Egyetem Jogi Karának projektjében, az „A Gyermekegyezmény 30. éve” kerekasztal megvalósításában. Az esélyegyenlőségi biztos találkozott Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának nagyköveteivel Ljubljában. A Hivatal munkatársa érdemi közreműködéssel vett részt az Osztrák Szövetségi Munkaügyi Kamara (AK Europa) brüsszeli irodájának konferenciáján az Osztrák Köztársaság EU-n belüli állandó képviseletében Brüsszelben.

A diszkrimináció-ellenes küzdelemmel kapcsolatos lehető legjobb megoldások keresésekor a biztos a Szlovéniában működő külföldi nagykövetekkel folytatott tapasztalatcserére is támaszkodhat. A fényképen balról jobbra haladva: az Ír Köztársaság nagykövete, Myles Geiran, az Osztrák Köztársaság nagykövete, Sigrid Berka, a Lengyel Köztársaság nagykövete, Paweł Czerwiński, Miha Lobnik esélyegyenlőségi biztos, Blanka Mekinda Vidmar, az Európai Bizottság szlovéniai képviseletétől, a Holland Királyság nagykövete, Bart Twaalfhoven, a Belga Királyság diplomáciai képviselője, Adrien Vernimmen, az Olasz Köztársaság nagykövete, Paolo Trichilo, a Francia Köztársaság diplomáciai képviselője, Katharina Bartsch, a Görög Köztársaság diplomáciai képviselője, Stamatios Messinis és a Cseh Köztársaság diplomáciai képviselője, Jan Beneš.

18 MELLÉKLETEK

V 2019-es éves jelentésben megtalálható két melléklet is: Az Európai Bizottság jelentése a rasszizmus és az intolerancia elleni harcról Szlovéniában (a megfigyelés ötödik fázisa) és Az ENSZ Egyetemes Időszakos Felülvizsgálata és a Szlovén Köztársaság kormányának határozata a 157 ajánlásról, amelyeket Szlovénia kapott az Egyetemes időszakos felülvizsgálat az emberi jogok helyzetéről interaktív párbeszéd keretein belül, 2019. november 12-én, Genfben. Az alábbiakban a két dokumentum összefoglalója található.

18.1 Az Európai Bizottság jelentése a rasszizmus és az intolerancia elleni harcról Szlovéniában (a megfigyelés ötödik fázisa) – összefoglaló

A Rasszizmus és Intolerancia elleni Európai Bizottság (ECRI) 2019-ben kiadott egy új jelentést Szlovéniáról (a megfigyelés ötödik fázisa). Az ECRI az Európa Tanács uniós tagállamokban lévő emberi jogok helyzetének megfigyelésére specializált testülete, amely a rasszizmus elleni harc, a faj alapú diszkrimináció, az etnikai, illetve nemzeti származás, bőrszín, állampolgárság, vallás és nyelv, xenofóbia, antiszemitizmus és intolerancia kérdéseire összpontosít. Az ECRI a tevékenységei keretében megfigyel különböző országokat és elemzi a helyzetet normatív és praktikus területen, valamint specifikus ajánlásokat tesz a beazonosított problémákkal kapcsolatban a rasszizmus, intolerancia és a diszkrimináció területén. Az ECRI a 2018. áprilisi tereplátogatás keretében, melynek célja a Szlovéniáról készülő jelentésre való felkészülés volt, találkozott az esélyegyenlőségi biztossal. A jelentés Szlovéniáról 2019. április 3-án lett elfogadva, meghirdetve pedig 2019. június 5-én.

Az ECRI a jelentésében megállapítja, hogy Szlovénia a rasszizmus és az intolerancia elleni küzdelem számos területén előrehaladást ért el, de néhány olyan megoldatlan kérdés, mint például a gyűlöletbeszéd büntetlenségének hiánya, mégis aggodalomra ad okot. A jelentés többek között rámutat arra, hogy a ZVarD megfelelő védelmet nyújt a rasszizmus és a faji megkülönböztetés ellen a mindennapi élet összes területén. A jelentés azt is megjegyzi, hogy a Hivatal egy olyan intézmény, amelynek jogalapja összhangban áll az ECRI nemzeti egyenjogúsági testületekre vonatkozó szabványokkal kapcsolatos ajánlásaival. A jelentés kiemeli a gyűlöletbeszéd részletes szabályozását is - a diszkriminációra való ösztönzést a ZVarD szerint. A pozitív fejlődéstől eltekintve az ECRI kihangsúlyozza, hogy egyes nem megoldott kérdések aggodalomra adnak okot, többek között a ZVarD-ban található következetlenségek és kétértelműségek, különösen a Hivatal hatásköreit és felhatalmazásait tekintve a többi intézettel szemben, mint például a felügyelőségi szolgálatok.

Az ECRI megállapításai, amelyek a rasszizmus, diszkrimináció és intolerancia elleni küzdelem egyes tartalmi területeire vonatkoznak, 2019-ben fontos alapként szolgáltak a Hivatal számára abban, hogy felismerje az ország diszkrimináció elleni védelemben mutatkozó hiányosságait, hogy ésszerű kiindulópontként szolgáljon a helyzet megfigyeléséhez és részletesebb ajánlásokat tehessen a rendszerszintű javításokkal foglalkozó állami szervezeteknek. Az ECRI megállapításait a Hivatal követte az ajánlásai elkészítésénél, amelyeket ebben az éves jelentésben mutatott be.

Az ECRI teljes jelentése Szlovéniáról (a megfigyelés ötödik fázisa)

<https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/slovenia>

18.2 Az ENSZ Egyetemes Időszakos Felülvizsgálata és a Szlovén Köztársaság kormányának határozata a 157 ajánlásról, amelyeket Szlovénia kapott az Egyetemes Időszakos Felülvizsgálat Az Emberi Jogok Helyzetéről interaktív párbeszéd keretein belül, 2019. november 12-én, Genfben - összefoglaló

Az Egyetemes Időszakos Felülvizsgálat (UPR) az emberi jogok és alapvető szabadságok gyakorlásának ellenőrzésére szolgáló egyedülálló transznacionális ellenőrzési mechanizmus, amelyben az ENSZ minden tagállama részt vesz. Az UPR egy speciális eljárást jelent, amely az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának égisze alatt folyik és az országoknak lehetőséget ad, hogy a vizsgált országgal folytatott párbeszéd során az emberi jogok védelmének és előmozdításának kulcsfontosságú területeivel foglalkozzanak az adott országban.

Minden ország felülvizsgálata három dokumentációs csoporton alapul:

- a vizsgált ország nemzeti jelentése;
- az ENSZ rendszerének információi, amelyek tartalmazzák a speciális eljárások jelentéseit, az ENSZ emberi jogokkal foglalkozó szerződéses testületeinek jelentéseit és az ENSZ szerveinek egyéb információit;
- külső érintettek információi, beleértve a nemzeti emberjogi intézményeket és a civil társadalom szervezeteit

A felülvizsgálati folyamatot az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 47 tagállama irányítja, melyek egy speciális UPR-munkacsoport keretében működnek, de az ENSZ bármely tagállama részt vehet a vizsgált országgal folytatott vitában vagy interaktív párbeszédben. Az ilyen párbeszéd kulcsfontosságú része a felülvizsgálatnak, amelyben a részt vevő országok elmondják véleményüket az ország fejlődéséről és ajánlásokat tesznek az emberi jogok védelmének és előmozdításának állapotának javítására. A felülvizsgálatot követően az UPR-munkacsoport elkészít egy végleges dokumentumot, amely összefoglalja a felülvizsgálat tartalmát és felsorolja az ajánlásokat, melyeket az ország kapott. A vizsgált országnak az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának következő üléséig kell döntenie az ajánlásokról. Az ajánlásokat az állam elfogadhatja, vagy „tudomásul veheti”, ami valójában annak elutasítását jelenti.

2019. november 12-én Szlovénia részt vett az UPP harmadik ciklusában, az első kettő 2010-ben és 2014-ben történtek. A felülvizsgálat során a résztvevő országok a Szlovéniával folytatott interaktív párbeszédben beismerték a haladást az emberi jogok némely területén és számos ország emlegette a Hivatal alapítását, mint fontos lépést.

A párbeszédben azonban azokra a területekre is fényt derült, ahol még bőven van hely javulásra. Szlovénia összesen 215 ajánlást kapott az emberi jogok helyzetének javítására, melyekből 58-at egyből elfogadott, a többi 157 mellett pedig utólagos megfontolás után döntött. A 157 ajánlás közül Szlovénia 124-et elfogadott, 33-at pedig „tudomásul vett”. A 215 ajánlás közül Szlovénia végül 182-t fogadott el, 33-at pedig „tudomásul vett”.

Számos ajánlás vonatkozik a meghatározott személyes körülménnyel rendelkező személyek, illetve embercsoportok diszkrimináció elleni védelméről, melynek alapján a szlovén és a nemzetközi jogrenddel összhangban a diszkrimináció be van tiltva. Ezek az ajánlások többek között a nemi egyenjogúságra, a fogyatékkal élő személyek, az idősek, a romák és más etnikai csoportok, migránsok, LGBT és interszexuális személyek egyenlőtlen helyzetére vonatkoznak. Ezekkel a csoportokkal kapcsolatban a Hivatal a múltban már tett ajánlásokat normatív, politikai és speciális intézkedések elfogadására.

Poročilo Univerzalnega periodičnega pregleda o Sloveniji - poročilo delovne skupine
<https://undocs.org/A/HRC/43/15>

Melléklet – A Szlovén Köztársaság válasza a beérkezett ajánlásokra
<https://undocs.org/en/A/HRC/43/15/Add.1>

Az Esélyegyenlőségi Biztosi Hivatal 2019 – es éves jelentésének összefoglalója

Kiadó

A Szlovén Köztársaság Esélyegyenlőségi Hivatala

Az esélyegyenlőségi biztosnak

Miha Lobnik, esélyegyenlőségi biztos, Esélyegyenlőségi Hivatal

Szerkesztő

mag. Karmen Merlov

A tartalom összeállításánál közreműködtek

Miha Lobnik, mag. Karmen Merlov, dr. Neža Kogovšek Šalamon, mag. Jelena Aleksić, Samo Novak, Nevenka Prešlenkova, dr. Alja Žorž, Boštjan Vernik Šetinc, dr. Matevž Kokol, David Kovič, Nika Stroligo Urankar, Majda Hostnik, Črt Kaker, Sergeja Oštir, Mojca Šmid, Aljoša Gadžijev, Danilo Hovnik

A jelentés összeállításában részt vettek

Katja Grubar, Maja Rangus, Urška Osterc

Fényképek

Az esélyegyenlőségi biztos archívuma, amennyiben nincs más feltüntetve

Fordítás

Dvojka d.o.o.

A teljes grafikai arculat létrehozója

Luka Pajntar, kaloop.si

Tördelés és nyomdai előkészítés

Blaž Rat, IDEJA.si

Nyomda

CICERO, Begunje, d.o.o.

Példányszám

100

Ljubljana, 2020

A jelentés kivonata tartalmának felhasználása a forrás feltüntetésével engedélyezett.

A jelentésben szereplő nyelvtani nem minden nem képviselőire vonatkozik.

A kiadvány ingyenes és mindenki számára elérhető.

Az esélyegyenlőségi biztos rendes éves jelentéseit és a speciális jelentéseit is közzéteszik a világhálón www.zagovornik.si

Nyomtatott változat

ISSN 2738-4160

Internetes változat

ISSN 2738-4950

Az esélyegyenlőségi biztos a Szlovén Köztársaság független esélyegyenlőségi szerve. 2016-ban, A diszkrimináció elleni törvény alapján hozták létre, amivel Szlovénia az európai esélyegyenlőségi direktívát implementálta. Az esélyegyenlőségi biztos a az Equinet Európai Esélyegyenlőségi Hálózat tagja.